

60 jaar

Christelijke Gereformeerde Kerk

Utrecht - West

8 mei 2008

INHOUDSOPGAVE

MEDITATIE	
van onze consulent ds. L.A. den Butter van Culemborg	5.
TEN GELEIDE	
vanuit de kerkenraad	7.
DE GESCHIEDENIS VAN ONZE GEMEENTE - EERSTE DEEL -	
door B. Stremmer	8.
INTERMEZZO: KOSTERS, ORGANISTEN, ORGELS EN VERENIGINGEN	
door A.G. de Jong en B. Stremmer	23.
DE GESCHIEDENIS VAN ONZE GEMEENTE - TWEEDE DEEL -	
door B. Stremmer	32.
STATISCHE GEGEVENS	
door B. Stremmer	51.
WIST U DAT...?	
door A.G. de Jong	58.
DE ONTSTAANSGESCHIEDENIS VAN ONZE HUIDIGE MATTHEÜSKERK	
door B. Stremmer	59.
GEDICHT	
door J. Schuit	63.

MEDITATIE

Maar nu hebt Gij degenen, die U vrezen, een banier gegeven, om die op te werpen, vanwege de waarheid. Sela. Opdat Uw beminden bevrijd worden; geef heil door Uw rechterhand, en verhoor ons.

Psalm 60:6-7

Naar een oud gebruik lezen we op de verjaardag van iemand de Psalm die overeenkomt met zijn of haar leeftijd. Nu u als gemeente van Utrecht-West uw 60ste verjaardag mag vieren, komen de tekstwoorden dan ook uit Psalm 60. Een Lied dat behoort tot de groep 'minder gelezen' Psalmen. De oorzaak daarvan zal wel gelegen zijn in het feit dat de Psalm een sterke lijn heeft naar de oorlog en de strijd zoals David en Joab die gevoerd hebben. Enerzijds is er sprake van grote nood onder het volk Israël vanwege een nederlaag in die strijd. Anderzijds getuigt de Psalm van het gebedsvertrouwen dat de Heere Zijn volk de verlossing zal geven. Daar tussen in staat als een scharnier de tekst die hierboven staat afgedrukt.

We kunnen hier niet diepgaand op de Psalm ingaan, maar wel dit: wat een geweldig wonder van Gods genade, dat te midden van de strijd en de nood, Hij Zelf een teken geeft waardoor Hij de Zijnen zal bevrijden! De Heere geeft een banier om op te richten opdat degenen die Hem vrezen – Zijn beminden – bevrijd worden.

Bij die banier moet u denken aan een vaandel, of nog eenvoudiger in die dagen: een paal of een mast op een berg, die daar stond als een signaal om op die plek te verzamelen. De Heere geeft een plek om Zijn volk te verzamelen. Hij geeft die plek aan met een banier, een signaalmast, zodat ieder het van heinde en verre kan zien. Opdat ieder dan ook naar die plek zou komen.

Dat dat louter genade van God is, blijkt ook uit de Psalm. Eerlijk wordt beleden dat de nederlaag geleden is omdat men op eigen kracht vertrouwde en het heil verwachtte van mensen. Maar de Heere trekt niet mee ten strijde met mensen die zo'n houding hebben. Het gevolg was dan ook dat het volk er alleen voorstond in de strijd...

Nochtans heeft de Heere Zijn volk niet los gelaten. In Zijn genade heeft Hij nog een banier gegeven, vanwege de waarheid. Rondom die banier verzamelt de Heere Zijn beminden, opdat ze bevrijd zouden worden. Rondom die banier brengt Hij Zijn volk samen om ze daar te leren bidden: "Geef heil door Uw rechterhand, en verhoor ons." Daar wordt die heel andere houding geleerd; die levenshouding die het heil verwacht van de Heere.

Wie denkt dan niet – als we de lijnen door mogen trekken naar het Nieuwe Testament – aan die 'signaalmast' die de Heere op de heuvel Golgotha heeft neergezet vanwege de waarheid? Hij heeft die kruisbanier gepland opdat Zijn beminden bevrijd zouden worden. Het kruis waaraan Zijn eigen Zoon stierf voor de zonden van Zijn volk en waaronder Hij Zijn volk verzamelt ter verlossing. Een volk dat zónder Hem, door eigen schuld de eeuwige nederlaag zou moeten lijden. Een volk dat echter door het geloof in Hem, met Hem en door Hem de overwinning behaalt. Een volk dat belijdt: "In God zullen wij kloeke daden doen, en Hij zal al onze wederpartijders vertreden."

Wat een geweldig wonder van Gods genade dat ook in uw gemeente al zestig jaar die kruisbanier opgericht mag staan! Moet iedere gemeente immers niet belijden: "Zonder de Heere hadden wij allang de nederlaag geleden"? Maar Gods trouw en goedheid is nog altijd daar. En al zes decennia lang mag in uw gemeente gewezen worden op dat kruis van Christus waaraan Hij de overwinning voor Zijn volk heeft verdiend. In ongeveer 6600 preken mocht in de liefde van Christus gewaarschuwd worden om niet in eigen kracht verder te leven, en mocht gelokt worden om onder dat kruis de knieën te buigen. En al die zestig jaar verzamelde de Heere Zijn beminden door wedergeboorte en geloof rondom die kruisbanier. Wat een zegen en wat een voorrecht! De Heere zij daarvoor de dank en eer. Hij laat niet varen de werken Zijner handen. Wat is het dan goed om God, vanwege Zijn grote daden ook in uw gemeente, te roemen en te prijzen.

Daarom mogen we het elkaar voor de toekomst en tot aan Zijn wederkomst toeroepen: "De Heere heeft een banier gegeven aan degenen die Hem vrezen, opdat Zijn beminden verlost worden!" En we mogen het met en voor elkaar bidden: "Geef Gij ons heil door

Uw rechterhand, en verhoor ons." Onder die kruisbanier is Zijn volk veilig en gaat het dwars door alle strijd heen naar Zijn definitieve overwinning.

Van harte u de zegen van God de Vader, door Jezus Christus, in gemeenschap met de Heilige Geest toegebeden en een hartelijke felicitatie met het 60-jarig jubileum van uw gemeente.
Uw consulent, ds L.A. den Butter

TEN GELEIDE

Dit boekje verschijnt ter gelegenheid van het 60-jarig bestaan van de Christelijke Gereformeerde Kerk Utrecht-West op 8 mei 2008. Onze gemeente heeft de naam Utrecht-West sinds 1996. Hiervoor stond onze gemeente bekend onder de naam Utrecht-Noord.

Dit jaar is een bijzonder jaar voor onze gemeente. Want wij zijn 60 jaar geworden. Voor een mensenleven is 60 jaar in onze tijd niet oud en ook voor een gemeente die 60 jaar is geworden geldt hetzelfde. Als wij alleen al binnen de classis Utrecht de leeftijden van de gemeenten bezien, dan zijn er die al veel ouder zijn zoals Noordeloos, ontstaan in 1836, maar ook Zeist en Culemborg, ontstaan in 1838 resp. 1867.

Toch heeft de kerkenraad gemeend dit bijzondere moment niet zomaar voorbij te laten gaan.

De Contactcommissie werd gevraagd met ideeën te komen hoe hier aandacht aan te besteden.

Inmiddels heeft er een gemeenteavond plaats gevonden op 8 mei 2008, waar onze oud-predikanten grotendeels aanwezig waren. Op 17 mei 2008 stond er een fietspuzzeltocht op het programma.

Tenslotte is dit jubileumboekje uitgegeven.

Ik hoop dat alle gemeenteleden dit boekje lezen. Het is zeer de moeite waard om te lezen. Vooral de beginperiode was verre van gemakkelijk maar door het vele werk en de offers die werden gebracht voor de kerk en Zijn dienst mogen wij onze "verjaardag" vieren. Hem zij de lof tot in eeuwigheid.

Ik wil de leden van de Contactcommissie en allen die aan dit boekje hebben meegewerkt, hartelijk bedanken voor hun bijdrage en inzet. Bovenal dank aan de Heere die nog steeds voort gaat met Zijn werk en nog genadetijd schenkt.

Enige dagen geleden hebben wij het heilsfeit van de uitstorting van de Heilige Geest herdacht. Voor Zijn afscheid had de Heere Jezus Hem aangekondigd en toegezegd als de Geest der waarheid, Die zondaren binnenleidt en rondleidt in het paleis van Gods heilgeheimen. Hij opent harten die gesloten zijn, Hij verlicht het verduisterde verstand, Hij buigt de wil om om te geloven. Dat is het innerlijke werk van de Geest!

Wij zien het op de Pinksterdag: allen die vervuld werden met de Heilige Geest spreken van de grote daden Gods. Het gaat niet om de mens met zijn ervaringen. Het gaat om de Heere en Zijn eer. De Heere alleen zij lof en dank. Zo kunnen en mogen wij onze "verjaardag" als gemeente vieren.

G.J. de Rooij (vz. kerkenraad)

DE GESCHIEDENIS VAN ONZE GEMEENTE - EERSTE DEEL -

INLEIDING

Zestig jaar Christelijke Gereformeerde Kerk in Utrecht. Eerst in het noordelijke deel van de stad, de wijk Zuilen en sinds juli '96 aan de westkant van Utrecht, de mooie wijk Oog in Al. Zestig jaar kerk in Utrecht. Dat is een mijlpaal en reden om terug te kijken en ons af te vragen waar we vandaan komen en hoe het gegaan is in die zestig jaar.

Het christelijke leven in de stad is uiteraard niet begonnen met het ontstaan van onze gemeente. Als kind leerden we op school dat in de Lage Landen aan de zee de Germanen woonden. Heidenen, die goden als Wodan en Donar vereerden. Onze verre voorouders waren heidenen. In de zevende eeuw na Christus kwam daar verandering in. Vanuit Engeland kwamen, onder leiding van

Willibrord, zendingen de zee over om ons het evangelie te brengen. De opdracht was om de Friezen te bekeren, maar door de grote tegenstand verspreidde zich het evangelie over geheel Nederland. Gebeurde in Paulus' tijd niet hetzelfde! Zo kwam het evangelie ook in het midden van het land, in Utrecht. Met grote ijver en op veel plaatsen in Nederland predikte Willibrord. Zijn ijver viel zelfs in Rome op. De paus benoemde hem tot bisschop van Utrecht. Hoewel de secularisatie ook in Utrecht heeft toegeslagen, mogen wij in deze mooie provinciehoofdstad tot op vandaag gemeente van Christus zijn, waar elke zondag het woord van Gods genade gehoord wordt.

Willibrord op zijn paard

Het zaad van het evangelie dat zo heel lang geleden werd gestrooid, mocht vrucht dragen. Kerken werden gebouwd en het christelijke leven kreeg vaste voet in ons land. Helaas verwereldlijkte de kerk en een reformatie bleek nodig. Ook dat bleek geen waarborg. Toen later het licht op vele kansels doofde, kwamen er afscheidingen. Ons kerkgenootschap, de Christelijke Gereformeerde Kerken, is ontstaan uit de Afscheiding van 1834 onder leiding van ds. Hendrik de Cock. In 1892 vond er een vereniging plaats van de afgescheidenen met de Dolerenden, een groep die een aantal jaren daarvoor de Hervormde Kerk had verlaten. De nieuwe kerk kreeg de naam Gereformeerde Kerk. Een drietal gemeenten gingen niet met de vereniging mee en zetten de Christelijke Gereformeerde Kerken voort. Al heel snel, ook in 1892, werd er een Christelijke Gereformeerde Kerk in Utrecht geïnstitueerd. Deze kerk is er nog en staat in het hartje van de stad aan de Wittevrouwensingel. De kerk wordt ook wel Singelkerk genoemd. De kerk groeide snel en behoorde midden vorige eeuw met 1200 leden tot een van de grootste kerken van ons kerkverband. Er is zelfs nog een Christelijke Gereformeerde basisschool geweest, de Hendrik de Cock-school. Op dit moment zijn er nog leden in onze gemeente die

daar op school zijn geweest. Ook hadden de christelijk gereformeerden vroeger een eigen weeshuis in Utrecht.

Onze wortels liggen dus in de Singelkerk. Dat is eigenlijk onze moederkerk. Op de volgende bladzijden kunt u iets lezen over de geschiedenis van onze gemeente in de afgelopen zestig jaar. Verhalen over de predikanten die onze gemeente hebben gediend en natuurlijk ook de geschiedenis van de kerkgebouwen.

Bij alles wat wisselt en beweegt, mogen we met vertrouwen de toekomst ingaan. En dit mogen we nooit vergeten: de kerk is niet van ons, maar van de HEERE.

HOE HET BEGON

De Christelijke Gereformeerde Singelkerk was voor heel Utrecht. Utrecht was destijds lang nog niet zo groot als nu, maar de afstand van huis naar de kerk was voor degenen die in het noorden van de stad woonden vele kilometers. Auto's waren toen zeldzaam en fietsen deed men bij voorkeur niet op zondag. Een preekplaats richting het noorden van de stad zou een geweldige verlichting betekenen voor met name kinderen en ouderen. Er waren kerkgangers die wel minstens vijf kwartier moesten lopen. Toen uiteindelijk de beslissing was gevallen een preekplaats te openen in het noorden van Utrecht, dicht bij vele gemeenteleden, was men dan ook zeer verheugd.

Op 1 november 1942 werd in een zaal van de school aan de Joan Roëlstraat voor de eerste maal een kerkdienst gehouden, uitgaande van de Christelijke Gereformeerde Kerk van Utrecht. Het uiteindelijke doel was daar een vaste preekplaats te vestigen.

Wat een uitkomst, wat een weldaad! De HEERE werd daarvoor de dank en lof toegebracht. Het was de toenmalige pastor van Utrecht, ds. P. de Smit, die in deze dienst voorging. Zijn tekstkeuze was Jeremia 6:16a: "Zo zegt de HEERE: Staat op de wegen, en ziet toe, en vraagt naar de oude paden, waar toch de goede weg zij, en wandelt daarin; zo zult gij rust vinden voor uw ziel". Voor de verdere preekvoorziening werden er door de kerkenraad gastpredikanten uitgenodigd, afgewisseld met preeklezen.

Het was oorlogstijd. Zes maanden werd er gekerkt in de zaal van de school. Nadat de Duitsers de school gevorderd hadden, werd er

kerk gehouden in de eigen Hendrik de Cock-school. Dat betekende voor velen wel een half uur verder lopen, omdat deze vergaderplaats niet erg centraal in Noord stond.

Na allerlei omzwervingen in diverse meer of minder geschikte zalen, gaf de Heere een nieuwe ruimte. We kregen de beschikking over de

Gymnastiekzaal aan de Thorbeckelaan

gymnastiekzaal van de Hervormde Gemeenteschool aan de Thorbeckelaan. Het oorspronkelijke doel om in Utrecht - Noord een preekplaats te vestigen was nu bereikt. Met enkele onderbrekingen is men daar gebleven, tot op het moment dat de gemeente over een eigen kerkgebouw kon beschikken. Dat was pas in oktober 1963.

Nu is preken één ding en een heel belangrijke, maar de kinderen moesten ook catechetisch onderwijs ontvangen. De kerkenraad van Utrecht verzocht ds. M. van der Klis van Maarssen deze taak op zich te nemen. Hij deed dat graag. Na de eerste catechisatieles sprak ds. Van der Klis met de jeugd over een jeugdvereniging. Men voelde hier wel voor en zo bleef de jeugd na de catechisatie bij elkaar voor de vereniging onder de naam "Semarja" met ds. Van der Klis als voorzitter. De catechisatielessen werden bij gebrek aan zaalruimte op verschillende adressen gegeven.

Ondertussen werd met de komst van ds. B.J. Oosterhoff een tweede predikantsplaats in Utrecht gevestigd. Zijn werkterrein lag in Noord, zodat de catechisaties door hem verzorgd werden. De zondagse diensten werden door beide predikanten geleid. Nadat ds. P. de Smit naar Zeist was vertrokken, werden de diensten in Noord geleid door ds. B.J. Oosterhoff, gastpredikanten of een ouderling. Op een zeker moment werden vanuit Noord ambtsdragers gekozen en benoemd in de kerkenraad van de moedergemeente. In Noord leefde sterk de wens tot zelfstandigheid. De ambtsdragers uit

Noord brachten deze wens herhaaldelijk naar voren op de kerkenraadsvergaderingen.

In het gebied waar de nieuwe kerk zou komen, boden grote bedrijven als Werkspoor en Demka werkgelegenheid. Uit het hele land kwamen mensen op het werk af, ook christelijk gereformeerden. Dat betekende een welkome groei van buitenaf. Hoewel Noord uitzag naar zelfstandigheid vormden de financiën een zekere belemmering. De oorlog had niet alleen veel persoonlijk leed gebracht, ook verkeerde het land nog altijd in een staat van armoede. Er was een groot gebrek aan bijna alles. Nog lang bleven verschillende artikelen op de bon. Deze financiële krapte heeft de instituering vertraagd.

RONDE INSTITUERING

Ondanks het feit dat men het niet zo breed had, werd de wens naar zelfstandigheid steeds groter. Niet in het minst bij de ambtsdragers uit Noord. Na veel vergaderen kwam er eindelijk een standpunt: Utrecht-Noord zal per stemming voor of tegen zelfstandigheid kiezen. Zelfstandigheid betekende ook het doppen van de eigen boontjes. Dat werd goed duidelijk gemaakt. Er werd een aparte vergadering belegd. Daar waren aanwezig de praeses: ds B.J. Oosterhoff, enige kerkenraadsleden van Utrecht-Centrum en de manslidmaten van Noord. Ds. Oosterhoff opende met gebed en sprak de vergadering ernstig toe. Met name werd gewezen op de grote verantwoordelijkheid die zelfstandig-zijn met zich meebrengt. Na deze ernstige woorden werd overgegaan tot de beslissende stemming. Het aantal stemgerechtigde broeders is niet meer exact bekend. De uitslag echter wel: met één stem tegen kozen de broeders zeer bewust voor zelfstandigheid. Na deze duidelijke uitslag was de zelfstandigheid van Utrecht-Noord een feit. De datum voor instituering van de nieuwe gemeente werd vastgesteld op zaterdag 8 mei 1948. De broeders en zusters van de nieuw te vormen gemeente kwamen op die datum samen in de zaal aan de Thorbeckelaan, waar onder leiding van ds. Oosterhoff de gemeente Utrecht-Noord werd geïnstitueerd. Zondag 1 november 1942 was de dag dat voor het noordelijke deel van Utrecht voor de eerste maal werd gepreekt. Zondag 9 mei 1948 werd het Woord des

HEEREN voor de eerste maal bediend aan de zelfstandige gemeente van Utrecht-Noord.

Het ambtelijk werk kon nu beginnen. Een viertal broeders – twee ouderlingen en twee diakenen – uit Noord was eerder gekozen en benoemd in de kerkenraad van Centrum. In een ledenvergadering kregen deze broeders door middel van een stemming het mandaat om de nieuwe gemeente te leiden en de ambtelijke zorg uit te oefenen. Ds. Oosterhoff werd consulent.

Deze eerste kerkenraad bestond uit de volgende broeders:

Ouderling: D. Weijburg, voorzitter

Ouderling: A. van Bronswijk, 2e voorzitter

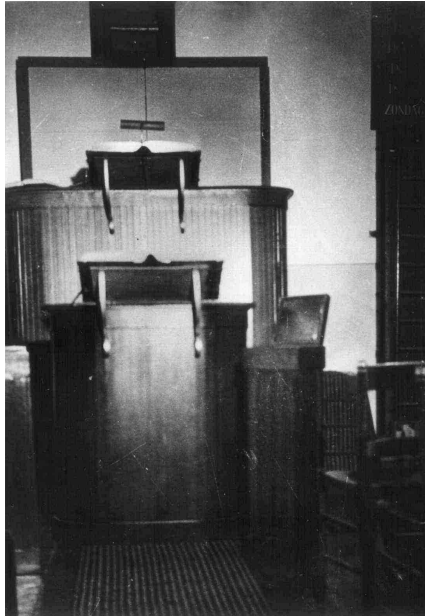
Diaken: K.E. van Oort, penningmeester

Diaken: M. van de Weg, scriba

Zes jaren waren voorbijgegaan; jaren van hoop en verwachting, maar bovenal ook van gebed.

DE OPBOUW

De eerste zorg van de kerkenraad betrof de preekvoorziening op zondag. Vele predikanten werden aangeschreven. Onze zaal aan de Thorbeckelaan werd bekend en was vaak boordevol. Soms zo vol dat er bij mooi weer banken en stoelen op het schoolplein moesten worden gezet om ieder een plaatsje te geven. Die bekendheid bracht natuurlijk ook mee dat de vaste kring zich uitbreidde. Dit had ook positieve gevolgen voor de kerkelijke kas. De groei van de financiën was hard nodig, want het was niet zo, dat met het betrekken van de zaal ons kerkelijk bedje gespreid was. Om deze gymnastiekzaal in te richten als kerkzaal werd een kathedraal geplaatst en werden 300 gehuurde stoelen van slechte kwaliteit in de zaal gezet. Voor de viering van het Heilig Avondmaal werd het avondmaalsstel geleend van Utrecht-Centrum. De zelfstandigheid betekende dus niet dat de zorgen voorbij waren. Voor de verdere opbouw en uitbouw was geld nodig. Er werd dan ook flink gespaard door middel van allerlei acties, maar er werd ook gewerkt. Nieuwe stoelen kwamen er, en ook een eigen avondmaalsstel. Twee broeders maakten een prachtige, geheel uitneembare kansel. De werkplaats was de huiskamer van br. K. van Oort. Die bewoonde een bovenhuis. Toen de preekstoel klaar was, bleek dat enkele

Uitneembare kansel

onderdelen te groot waren om via de normale weg naar de plaats van bestemming gebracht te worden. Er was geen andere mogelijkheid dan dat het glas van het grote voorraam (het was een huis met een erker) verwijderd werd. Weer een andere broeder zorgde voor psalmborden.

Die hele inventaris kwam niet vanzelf in de zaal. Nee, deze moest iedere zaterdagmiddag geplaatst en iedere zondag na de middagdienst weer opgeruimd worden. Om dit ordelijk te doen verlopen en ieder manslidmaat naar "sjouwkracht" te belasten, is er al die jaren een rooster "stoelen zetten" geweest.

Hoewel al deze zaken erg belangrijk waren, werd een eigen predikant toch wel als de grootste noodzaak gezien en dat werd een veelbesproken zaak in de kerkenraad. Ook hieraan zat echter een financiële kant. Een blik op de exploitatierekening leerde dat de honoraria voor gastpredikanten en het exploitatie-overschot de grootste posten vormden. Werden deze samengevoegd dan kwam men aardig in de buurt van de circa fl. 4.200,- het toenmalige jaarsalaris van een predikant. Nee, we vergeten echt geen 0. Men beseftte dat dit niet zonder meer een zakelijke aangelegenheid was. De hulp en de zegen van de HEERE werd in al deze dingen afgesmeekt. Zowel de kerkenraad als de gemeente was zich ervan bewust niets in eigen kracht te kunnen. In dit bewustzijn ging men verder, verwachtende dat de Heere zou meegaan.

Al snel werd het beroepingswerk ter hand genomen. Het zesde beroep was raak. Op 15 mei 1949 kwam uit Groningen het bericht van ds. K.G. van Smeden: aangenomen. Maar tegelijk stond de gemeente voor een heel groot probleem: de huisvesting. De oorlog was nog maar net voorbij en het land was in de opbouwfase.

Inwonen bij ouders, ooms of tantes was aan de orde van de dag. Er waren geen woningen: in de oorlogsjaren was er bijna niet gebouwd. Van 15 mei 1949 tot 12 januari 1950 werd gewacht op een woning. Toen deze er eindelijk was, leek zij nauwelijks geschikt als pastorie. De familie Van Smeden nam er genoeg mee. En zo kon ds. Van Smeden 14 februari 1950 tot zijn dienstwerk worden ingeleid door ds. Oosterhoff. Mede door de komst van ds. Van Smeden groeide de gemeente en daardoor stegen ook de broodnodige inkomsten. Bij de behandeling van de balans per 31 december 1950 kon ds. Van Smeden dan ook meedelen: "Broeders, wij hebben goed geboerd". De post "exploitatiewinst" bedroeg op dat overzicht fl. 0,05.

Ds.K.G. van Smeden

Ds. Van Smeden had vele gaven en stond bekend om zijn humor. Het was ook een stijlvol predikant. Die stijl was duidelijk aanwezig bij een begrafenis. Hij liep als de dominee met hoge hoed voor de lijkwagen over de Amsterdamsestraatweg. Het zou nu niet meer kunnen. Na zijn komst stond een eigen kerkgebouw hoog op het programma. Toch zou het nog ruim tien jaar duren voor het zover was.

DE KERKBOUW

Reeds in het eerste jaar van het bestaan van de gemeente werd een bouwfonds in het leven geroepen met de bedoeling daarin gelden te reserveren voor kerkbouw.

Het eerste boekjaar werd afgesloten met onder de post "kapitaal bouwfonds" een bedrag groot fl. 202,18. Een jaar later werd een bouwcommissie benoemd, die als opdracht kreeg extra geld in te zamelen en mogelijkheden te onderzoeken om te komen tot een eigen kerkgebouw. Voor het eerste deel van de opdracht werden er vele activiteiten ontplooid. Er werden bazaars en verkoopmiddagen gehouden en er werd een "Bouwsteenactie" op touw gezet. Dit hield in dat er bonkaarten kwamen met bonnetjes die zogenaamde

"bouwstenen" voorstelden ter waarde van een kwartje. De jeugd moest die zien te verkopen. Meerdere malen werd er rond de uitbetaling van het vakantiegeld een 1%-actie gevoerd. Men rekende dan op 1% van het bruto jaarinkomen. Het nu nog functionerende verjaardagsfonds stamt uit die tijd. En tenslotte, om niet meer te noemen, het onvermijdelijke oud papier. Vele jaren is dit onder de bezielende leiding van wijlen broeder T. Bomhof en later van wijlen broeder De Jeu ingezameld en verkocht. Uit de opbrengst hiervan kregen zijn helpers, de jeugd van de gemeente, als beloning een reep chocola.

Ook aan het tweede deel van de opdracht werd aandacht besteed. De gedachten gingen uit naar een eenvoudige kerkzaal of noodkerk. Het oog viel op een houten gebouw dat in Arnhem te koop werd aangeboden. Problemen waren echter het grote houtverlies tijdens de sloop en de hoge transportkosten. Dit probleem werd opgelost, zij het niet elegant. De Gemeente Utrecht weigerde een vergunning af te geven om een en ander te plaatsen.

Intussen gingen de acties, met ds. Van Smeden als grote animator, vol enthousiasme door. Pas in 1953 kwam er wat schot in de zaak toen aan B. en W. van de gemeente Utrecht een optie werd gevraagd op ongeveer 900 m² grond op de hoek Prinses Margrietstraat en Adriaan van Bergenstraat. Deze optie werd op 9 november 1953 verleend. Precies een jaar later kreeg een architect de opdracht om een schetsplan te ontwerpen voor een kerkzaal met 450 zitplaatsen, twee vergaderlokalen en een kosterswoning. Enkele weken later was dit plan gereed en werd het voorgelegd aan de gemeenteleden, die er hun goedkeuring aan gaven. Echter, een straatverlegging en de verwijdering van een houten noodschool, stonden de start van de bouw nog jaren in de weg. De gemeente spaarde verder. Het tegelijkertijd met het bouwfonds ingestelde orgelfonds kreeg wat meer aandacht, terwijl daarnaast een actie "Luidklok" gevoerd werd.

Intussen verwierven kerkenraad en bouwcommissie zich zoveel nieuwe inzichten met betrekking tot de kerkbouwaangelegenheden dat men de architect een nieuwe opdracht verstrekke. Na talloze vergaderingen kon eind 1959 eindelijk de bouw beginnen. Bijna een jaar later, half oktober 1960, was de kerk klaar. Op zaterdag 15

oktober werd in de hal van de nieuwe kerk een gedenksteen onthuld en door ds. Van Smeden ingemetseld. De ingebruikname vond plaats op donderdagavond 20 oktober 1960. Een groots moment voor de kerkenraad en de gemeente.

1ste Eben- Haëzer kerk

Dominee Van Smeden schreef later in Ons Kerkblad: "Wat een zielsverwarmend feest was de inwijding. Welk een hartelijke belangstelling! Welk een meeleven vanuit eigen kerk en daarbuiten. Wij wisten waarlijk niet dat wij zoveel vrienden hadden. 't Ging ons als Salomo en de Koningin van Scheba: 't werd over en weer een aanbieding van geschenken".

Na bijna twaalf jaar van bidden, werken en wachten kon het kerkelijk leven vanuit een eigen centrum behartigd worden. Een centrum dat de naam "Eben-Haëzer" kreeg: tot hertoe heeft de HEERE geholpen.

Ook in het persoonlijk leven van ds. Van Smeden werd de gemeente betrokken. Het waren feestelijke momenten toen ds. Van Smeden

te midden van de gemeente zijn 40-jarig huwelijksjubileum mocht gedenken en op 27 maart 1963 zijn 75ste verjaardag mocht vieren. Aan de ambtsperiode van ds. Van Smeden kwam door emeritering echter een eind. Het ambtelijk afscheid vond plaats op 1 november 1965. Tijdens de afscheidsdienst preekte hij uit Openbaring 22:16-22. Wij noemen dit een ambtelijk afscheid, want ds. Van Smeden bleef in Utrecht op hetzelfde adres wonen, maar was nu net als ieder ander een gewoon lid van de gemeente. Bijna zestien jaar heeft ds. Van Smeden de gemeente gediend: van 12 januari 1950 tot 1 november 1965. Een periode waarin de gemeente niet alleen stoffelijke, maar ook geestelijke zegeningen ontving.

In mei 1968 overleed ds. Van Smedens vrouw. Naast dit dieptepunt gunde de HEERE hem nog een hoogtepunt. Hij mocht op 1 februari 1975 het feit gedenken dat hij 50 jaren onze kerken als predikant mocht dienen. In een gedachtenispreek, gebracht op de hem kenmerkende manier, liet hij deze 50 jaren de revue passeren, daarbij de lof en de dank toe brengend aan zijn Zender.

Op 11 april 1980 werd hij op 92-jarige leeftijd Thuisgehaald. De rouwdienst op 15 april werd geleid door ds. B. de Graaf van Zierikzee.

EEN PERIODE VAN RUST EN CONSOLIDATIE

Ds. W. Heerma

De periode 1961 tot 1973 is er een van rust geweest. De gemeente mocht zich verheugen in een kleine, maar gestadige groei. Het verenigingsleven bloeide op toen men vanaf 1960 over een eigen accommodatie beschikte en financieel wat op adem kon komen. Vanaf 1966 werd het beroepingswerk weer ter hand genomen. Het achtste beroep, in januari 1968, werd aangenomen. Ds. W. Heerma mocht het beroep aannemen. De kerkelijke pers had al gemeld dat ds. Heerma voor het beroep naar Utrecht-Noord had bedankt, maar dat bericht bleek gelukkig onjuist.

Ds. Heerma werd op 5 september 1968 door zijn Utrechtse collega ds. W. van 't Spijker bevestigd te Utrecht-Noord. Ook toen was er nog steeds een huizenprobleem. Pas na zeven maanden kwam er een woning beschikbaar; een huis in aanbouw aan de Stastokdreef in Overvecht. Toen ds. Heerma eenmaal in Utrecht woonde, was ds. van 't Spijker er snel bij om hem te 'charteren', zoals ds. Heerma zelf schreef, voor de middagdiensten in Zuid aan de Waalstraat. Ds. Heerma heeft hier bijna vier en een half jaar de Heidelberger Catechismus behandeld. Toen werd het driemaal per zondag preken hem toch te zwaar. Ds. H. de Graaf, toen predikant in Maarssen, heeft zijn taak overgenomen.

Ds. Heerma was een fervent sigarenroker. Toen dat eenmaal in de gemeente bekend was, stond bij menig gemeentelid een doos met sigaren op de schoorsteen als de dominee kwam. Hij nam dan zelf de vrijmoedigheid om er een op te steken. In het gedenkboekje bij het 30-jarig bestaan van de gemeente heeft ds. Heerma over zijn periode in Utrecht geschreven. "Niet iedereen was gelukkig met het uitgebrachte beroep. Maar ik had er alle begrip voor, dat sommigen tegen elkaar fluisterden: "weer zo'n oude". Ds. Van Smeden was de zestig ook al gepasseerd toen hij een kleine twintig jaar tevoren ook in Noord beroepen werd. Met mij was dit ook het geval. Toch had ik na biddende overweging volle vrijmoedigheid het beroep naar Noord aan te nemen. Ik heb er nooit één ogenblik spijt van gehad."

En vervolgens: "Waar zou ik beginnen en waar eindigen met het naar voren brengen van al die pastorale ontmoetingen. Deelgenoot werd je van licht en donker, van lief en leed. Aan bepaalde adressen kreeg ik altijd een kleinere of wat grotere gift mee voor de kerk. Bij een nu ook al overleden zuster gingen we tegen het eind samen tellen wat er in haar spaarbekertje zat. Viel de totaalopbrengst haar wat tegen dan kwam de beurs er aan te pas en werd met "papier" de klinkende munt aangevuld.

Een eigen spaarbankboekje voor de kerk hield ik er op na, waarop al die giften terecht kwamen. Dit was wel niet helemaal naar de zin van onze wakkere penningmeester. En hij had ook wel een beetje gelijk. Hij was toch tenslotte de penningmeester en niet ik. Maar ik hield van mijn boekje. En hij heeft mij in dit gebrek lankmoedig

willen dragen. Hij vertrouwde en wist, dat het alles telkens toch bij hem terecht kwam en wel met rente”.

Tenslotte schrijft hij over zijn ambtsjubileum, een hoogtepunt, het volgende: "Dat was 15 november 1971, ons veertigjarig jubileum. Van zo'n punt mag je een weg van zoveel jaren terug overzien. Wat een trouw, wat een goedheid Gods was ons deel geworden. De dankbare viering in het midden van de gemeente van deze dag en de reis naar Israël, die bij deze mijlpaal mijn vrouw en mij werd gegeven, blijven ons onvergetelijk."

Halverwege het jaar 1973 verscheen voor de eerste keer een zeer sober uitgevoerde gemeentegids met de namen en algemene gegevens van de 379 belijdende leden en doopleden. Tot dan toe was er een gemeenschappelijke gids van Centrum en Noord.

De emeritering van ds. Heerma, in 1973, kwam niet onverwachts. Ruim voor die tijd had hij te kennen gegeven bij het bereiken van de 65-jarige leeftijd met emeritaat te willen gaan. Een verzoek dat de kerkenraad met spijt, maar begripvol inwilligde.

Omdat het nog enige tijd duurde voor het definitieve afscheid daar was, ruilde ds. Heerma met predikanten die de gemeente graag in verband met het beroepingswerk wilde horen. Er werd ook al begonnen met het beroepingswerk, terwijl ds. Heerma nog niet vertrokken was. In die periode werden de predikanten P. den Butter en R. van Beek beroepen.

Wanneer een kerkenraadsdelegatie de beroepen predikant bezocht, ging ds. Heerma mee en liet daarbij niet na zijn "Lief gemeentje", zoals hij placht te zeggen, aan te prijzen. Met de tekstwoorden uit Handelingen 20:17-29, die gaan over het afscheid van Paulus van de ouderlingen te Efeze, preekte ds. Heerma op 3 oktober 1973 afscheid. De kern en tegelijkertijd de troost van deze afscheidspreek was: de voorgangers gaan, maar het woord Gods blijft en behoudt zijn kracht in eeuwigheid.

Het beroepingswerk werd weer ter hand genomen, waarbij de kerkenraad in overleg met de gemeente besloot als de mogelijkheid zich voordeed ook kandidaten te beroepen.

De volgende beroepen werden uitgebracht:

oktober 1973	ds. M. Vlietstra
februari 1974	kandidaat A. Baars
april 1974	ds. B. Bijleveld
juni 1974	kandidaat B. de Graaf

Na enkele spannende weken mocht de gemeente eind juli 1974 van kandidaat De Graaf de verblijdende boodschap ontvangen, dat hij het beroep van Utrecht-Noord met vrijmoedigheid mocht aannemen. Helemaal gladjes was dit beroep echter niet verlopen. In de haast was verzuimd om de consulent de beroepingsbrief mede te laten ondertekenen. Utrecht werd daar door de classis op geattendeerd. Deze fout was echter snel hersteld.

EEN BLOEIPERIODE

Na een drukke tijd van voorbereiding was het op 8 november 1974 zover. In de geheel gevulde gereformeerde Bethelkerk aan de Norbruislaan werd kandidaat B. de Graaf door zijn Bunschoter pastor ds. P. den Butter in het ambt bevestigd. Deze preekte uit 2 Korinthe 5:18b. Indrukwekkend en ontroerend was het moment waarop de aanstaande predikant voor de preekstoel knielde, de geopende Bijbel door de oudste en de jongste kerkenraadsleden boven zijn hoofd geheven werd en ds. Den Butter hem in het ambt bevestigde. Direct daarna vond de handoplegging plaats waaraan een 19-tal predikanten deelnamen. In aansluiting

Ds. B. de Graaf

hierop deed ds. De Graaf intrede met een preek over 2 Korinthe 5:20. Na de slotzang mocht hij voor de eerste keer de zegen van de Heere aan zijn gemeente meegeven.

Na ruim een jaar vacant geweest te zijn, brak er een nieuwe periode aan. Eén die gekenmerkt werd door een zondag aan zondag afgeladen kerkgebouw. Vele nieuwe leden meldden zich aan en de kring van meelevenenden breidde zich uit. Niet alleen de kerk werd

voller, ook de pastorie deelde in die vreugde. Zo werd de gemeente voor het eerst in haar bestaan uitgenodigd voor kraambezoek aan de pastorie.

De sterke groei van de gemeente bracht een groot ruimteprobleem mee. Het was eigenlijk niet meer verantwoord om zo door te gaan. Mede door het lage plafond in de kerkzaal kon het er benauwd zijn. Er ging bijna geen zondag voorbij of er werden kerkgangers onwel die vervolgens de kerk uitgedragen moesten worden. De verenigingen kampten met ruimtegebrek. Er werd hard gewerkt aan plannen voor een forse uitbreiding. Men dacht aan uitbreiding ter plaatse en hoopte die in 1978, het jubileumjaar, te realiseren. Dat is niet gebeurd.

In plaats daarvan nam ds. De Graaf in oktober van het jubileumjaar afscheid van zijn eerste gemeente, die hij met zoveel liefde mocht dienen. God riep hem naar Zierikzee. Voor zowel het gezin De Graaf als de gemeente was het moeilijk om los te laten. Het was niet de eerste keer dat er vanuit Zierikzee een beroep op ds. De Graaf werd uitgebracht. In het begin van hetzelfde jaar had Zierikzee onze dominee beroepen, maar toen had hij bedankt. Wat waren we als gemeente blij. Toch was Gods weg anders. Ds. De Graaf had er geen vrede mee en heeft toen een tweede beroep aangevraagd. Toen dit door de classis was geaccepteerd, vertrok de dominee. Utrecht was zijn eerste liefde en die liefde is er van twee kanten gebleven. Nog tweemaal daarna, in februari 1998 en in januari 2006, werd er een beroep op hem uitgebracht.

De sterke groei van de gemeente in de periode van ds. De Graaf werd mede veroorzaakt door het opheffen van de preekplaats in Zuid. Velen uit Zuid sloten zich toen aan bij Noord. Toen ds. De Graaf vertrok, telde de gemeente 461 leden. Het was de tijd dat de mensen welvarender werden en als gevolg daarvan nam het autobezit onder de kerkgangers flink toe. Daar kwam bij dat kerkelijke grenzen steeds meer aan het vervagen waren. Zo ontstonden er streekgemeenten. Utrecht-Noord was er één van.

INTERMEZZO

KOSTERS, ORGANISTEN, ORGELS EN VERENIGINGEN

KOSTERS

Over kosteren zijn veel verhalen te vertellen. Het beeld dat velen van een koster hebben, is er één van vriendelijkheid. Een mens die geduld uitstraalt. Het zal ook wel eens anders zijn, maar dat is dan vaak niet zonder reden. De ouderen onder ons kennen het boekje van W.G. van de Hulst "Van de boze koster" nog wel. Als kind las je met rode oortjes hoe kwajongens de koster een poets bakten. Boos ging hij dan achter de jongens aan, maar zonder succes. Bij de kerk aan de Pionstraat hokten de jongelui dikwijls samen. Een hangplek zeggen we nu. En voor de daar wonende koster was er helaas vele keren reden om zich boos te maken. Een kerk zonder koster, is niet denkbaar. In grote kerken is het dikwijls een fulltimebaan. Bij de afgescheidenen is het een baan in deeltijd en bij de hele kleine gemeenten een liefdedienst. Hoe het ook zij, we kunnen niet zonder een koster. Elke zondag is hij op zijn post. Hij heeft de zorg voor de psalmborden, het kopje koffie voor de dominee en niet te vergeten het glaasje water op de preekstoel. Een heel enkele keer is één glas water te weinig. Toen in 2007 ds. Groeneveld bij ons preekte, zag hij tot zijn schrik dat er maar één glas voor hem klaar stond. Tijdens de collectezang probeerde hij met voorzichtige gebaren en mimiek met het ene glas water in de hand de ouderling van dienst kenbaar te maken, dat er nog iets ontbrak. Het werd niet opgemerkt. Ds. Groeneveld bleef maar wenken. De dienstdoende ouderling kwam de dominee uiteindelijk te hulp met een 'overlopende' maat, twee glazen! De koster moet van alle markten huis zijn. Hij moet de deuren openen, de klok luiden, de lampen verwisselen en de kerk schoonmaken. Ook het tuinonderhoud behoort tot zijn takenpakket. Bovendien staat hij vóór de dienst, als een levend visitekaartje van de kerk in de hal. Hij groet mensen, helpt ze aan een psalmboekje en geeft ze een plaats als dat nodig is. Kortom: een koster is onmisbaar.

De kosteren van het eerste uur in onze gemeente beten het spits af. Er was in die tijd veel te doen. De gymzaal waarin gekerkt werd,

moest elke zaterdag tot kerkzaal worden omgebouwd. Op zondagavond moest hij weer tot gymzaal worden omgetoverd. Er was een rooster van 'hulpen'. Dat was ook wel nodig. Je moet je eens voorstellen dat je in je eentje 300 stoelen moet plaatsen. Broeder Baars was de eerste koster. Ook zijn opvolger broeder P. Radix werkte in de gymzaal. Broeder H. van Vulpen heeft de overgang van gymzaal naar de kerk aan de Margrietstraat meegemaakt. Br. Van Vulpen is ook de maker van de borden met daarop de Wet en het Apostolicum, die links en rechts naast de preekstoel in de Mattheüskerk hangen. Vanwege hartklachten moest broeder Van Vulpen ermee stoppen. De familie Van Bruksvoort nam intrek in de kosterswoning. Toen zij besloten te verhuizen was er weer een nieuwe koster nodig. Dat werd de familie Emmink. Toen de kinderen Emmink uitgevlogen waren, en de leeftijd er was om te stoppen, verhuisde het echtpaar Emmink naar Genemuiden. Het was 1986 toen broeder en zuster Van Tuil met hun vijf dochters intrek namen in de kosterswoning. Met liefde en ijver is onze broeder in de kerk aan de Pionstraat en later in de Mattheüskerk dienstbaar geweest. Het koster-zijn is meer dan een lamp verwisselen en dergelijke zaken. Ook het organiseren van activiteiten in en om de kerk, het scheppen van sfeer rond de Kerst was onze broeder op het lijf geschreven. Vanwege de onrust in de buurt was het niet altijd gemakkelijk in de Pionstraat. Het is zelfs een keer gebeurd dat broeder Van Tuil 's zaterdagsavonds om 23.00 uur thuis kwam en constateerde dat er in de kerkzaal was ingebroken. Samen met de hulpkoster, broeder M. de Waard, is hij tot 's morgens 04.00 uur bezig geweest om de kerkzaal weer in orde te maken voor de kerkdienst. De verhuizing naar de Mattheüskerk werd door het kostersechtpaar dan ook als een weldaad beschouwd. Helaas was het voor broeder Van Tuil niet mogelijk om tot zijn pensioen zijn taak te blijven vervullen. Zijn gezondheid noopte hem het kostererschap te beëindigen. Dat was in 2006. Vanaf die tijd is broeder R. van de Meide onze dorpelwachter.

Het Landelijk Dienstencentrum van de PKN is onze buur en zij doen nog wel eens een beroep op ons. Een gezelschap van 50 personen op de koffie of thee en soms ook voor een broodmaaltijd zijn geen uitzonderingen. Dat geeft veel extra werk en voor de kerk betekent

dat extra inkomen. Er worden ook regelmatig zalen door hen gehuurd.

We zingen in de kerk graag psalm 84: "Zelfs vindt de mus een huis, o HEER". Het is gebeurd dat een vogel, door een openstaand kerkraam naar binnen was gevlogen en meende een goed onderdak te hebben in een orgelpijp. Om eventuele definitieve bewoning te voorkomen, heeft men het beestje eruit gehaald en de vrijheid van het "ruime hemelrond" teruggegeven. Het fladderen van vlinders in de kerk komt in de zomer regelmatig voor. Op dat moment heeft de dominee een kleine concurrent in het vasthouden van de aandacht, in 't bijzonder van de jeugd.

ORGANISTEN

Een kerk kan niet zonder koster, maar de organisten behoren ook tot de vaste medewerkers van de kerk. In de gymzaal was het broeder Van Maanen die de gemeente begeleidde op een harmonium. Omdat men wilde voorkomen dat iedereen op de vingers van de organist zou kijken, had men om het harmonium een groen gordijn opgehangen. In de kerk aan de Margrietstraat begeleidde broeder De Jong de diensten. Hij was er altijd en had moeite om zijn plaats te delen. In de orgelwereld is dat geen vreemd verschijnsel. Met de groei van de gemeente, groeide ook het aantal gemeenteleden dat een orgel kon bespelen. Onder hen waren de broeders Odijk en Schouten van der Velden. De kerkenraad moest er aan te pas komen om ook die broeders de gelegenheid te geven af en toe de gemeentezang te begeleiden. Toen broeder De Jong naar IJsselstein verhuisde, waren er andere broeders die zijn taak konden overnemen. Inmiddels was er ook een nieuwe broeder De Jong, die een plekje achter het orgel kreeg. Kampen veel kerkelijke gemeenten heden ten dage met een tekort aan organisten, bij ons kwamen er alleen maar organisten bij. Die weelde betekende tegelijkertijd een probleem. Het was moeilijk om iedereen naar evenredigheid op het rooster te plaatsen en iedereen in dezelfde privileges te laten delen.

Op een zondag gebeurde het dat Gerard Stremler, de jongste aanwinst op de lijst, volgens het rooster zou spelen. Via de galerij kwam men bij het orgel. De toegangsdeur was altijd op slot. Nu

hadden de andere organisten allemaal een sleutel van de toegangsdeur, de jongste organist was nog niet zover dat hem een sleutel was toevertrouwd. Dat was geen probleem. Bij de koster kon hij de sleutel ophalen. Alleen, die dag was de koster met vakantie en de hulpkoster had geen sleutel bij zich. Wat nu, het aanvangsuur van de dienst naderde snel. Gelukkig wist men nog ergens een grote ladder te staan, die werd tegen de balustrade van de galerij geplaatst en de organist was net voor het begin van de dienst bij het orgel. Op korte termijn werd er een sleutel bijgemaakt.

Ook is het wel eens gebeurd dat er door miscommunicatie op een tweede feestdag geen organist was. Snel werd het elektronisch orgeltje uit de zaal in de kerk gezet, waar broeder C. den Hertog als amateur-organist de dienst begeleidde. We kunnen nog enkele namen noemen van broeders die de gemeentezang hebben begeleid: Jos van Wijgerden, Ronald Treep, Adrie Schreuders en Fred Links. De laatste drie hebben niet zoveel diensten begeleid. De huidige organisten van de Mattheüskerk zijn de broeders Borst, Geelhoed, De Jong en Schouten van der Velden.

DE ORGELS VAN ONZE GEMEENTE

Het orgel in de Eben-Haëzerkerk aan de Adriaan van Bergenstraat stond eerst in de Ned. Herv. Kerk te Daarle en was opgeslagen bij de fa. Blank te Utrecht. Het is vermoedelijk door de Vlaamse fa. Pescheur te Antwerpen gebouwd in de 19e eeuw. Toen het in deze Eben-Haëzerkerk werd geplaatst is een vrij pedaal met 2 stemmen toegevoegd. Verder werd het manuaal uitgebreid van 49 naar 54 toetsen en werd het orgel geheel gerestaureerd door de fa. Hendriksen en Reitsma. Het manuaal kende 8 stemmen; de reeds genoemde 2 stemmen voor het pedaal stonden in twee zijtorens (met roodkoperen pijpen in het front).

Toen wij naar de grotere kerk aan de Pionstraat gingen - die ook de naam Eben-Haëzerkerk kreeg - werd het verkocht aan de CGK te Woerden waar het nu nog dienst doet.

In deze Eben-Haëzerkerk stond een orgel, dat te klein was om de gemeentezang te begeleiden en dus werd uitgezien naar een ander orgel. Het bestaande orgel werd verkocht aan de CGK te Nijkerk.

In de Bethelkerk te Sliedrecht stond een orgel te koop, dat geschikt zou zijn voor onze kerk. Met de organisten werd een bezoek gebracht aan Sliedrecht. Dit orgel bleek een goede keus te zijn en er werd tot aankoop overgegaan, waaraan wijlen broeder C. Odijk zijn steentje heeft bijgedragen. Toen wij als gemeente naar de Mattheüskerk verhuisden werd bovengenoemd orgel verkocht aan de CGK van 's-Gravenzande.

In de Mattheüskerk stond een orgel dat gebouwd was door de fa. Blank en in gebruik is genomen op 12 december 1958, op de dag daarna werd er een concert op gegeven door Stoffel van Viegen, destijds organist van de Domkerk.

Orgel Mattheüskerk

Na de aankoop van de Mattheüskerk bleek al spoedig dat er wel het één en ander aan het orgel moest gebeuren. Dit werd uitgevoerd door de fa. Scheuerman te Rotterdam. Eén register werd vervangen, waarbij de kosten voor nieuw pijpwerk werden gefinancierd door een gemeentelid!

ZONDAGSSCHOOL "DE GOEDE HERDER"

Zondagsschool "De Goede Herder" was er ook snel. Ds. Van Smeden had hart voor het evangelisatiewerk en daar behoorde ook de zondagsschool toe. In de beginperiode is er gebruik gemaakt van verschillende ruimtes, onder andere een zaaltje aan de Marnixlaan. De leiding van het eerste uur bestond uit broer en zus Seinen, zuster J. van Smeden (dochter van ds. Van Smeden en moeder van Jolinda Vermeulen-Houpst) en broeder D. Bomhof. Er werd onder andere gewerkt met een flanelbord. Dat vonden de kinderen prachtig. Aanvankelijk begon de zondagsschool 's middags om 15.00 uur. Er kwamen 25 tot 30 kinderen, van wie meerderen onkerkelijk waren. Toen de gemeente over een eigen kerkgebouw beschikte, werd de zondagsschool na de morgendienst gehouden. In deze periode bestond de leiding onder andere uit de zusters

De Jong en Van den Brink. De laatste kon prachtig vertellen. Als zij het verhaal deed was het muisstil. Bij het kerstfeest genoten ook de ouders en grootouders zichtbaar. Je kon dan een speld horen vallen in de kerk. Toen onze gemeente steeds meer een streekgemeente werd, was het voor veel ouders die vanuit de wijde omtrek kwamen een te grote belasting om na de dienst nog eens drie kwartier tot een uur te moeten wachten tot de zondagsschool afgelopen was. In het begin is dat nog opgevangen door de leiding, die de kinderen na afloop naar huis brachten, maar dat was niet vol te houden.

Medio jaren tachtig kwamen er bijna geen kinderen meer en is er enkele jaren geen zondagsschool geweest. Om de jonge kinderen tijdens de dienst toch wat mee te geven is men tijdens de crèche met een zondagsschool plus begonnen. Naast het vertellen van een bijbelverhaal werd er geplakt, geknipt en gekleurd. Op deze manier functioneert de zondagsschool nu nog. Wel is de leeftijdsgrens gesteld op acht jaar. Daarna wordt verwacht dat de kinderen in de gewone diensten aanwezig zijn.

Vanwege het grote aantal kinderen maken we nu gebruik van een van de lokalen van het Guesthouse van het Dienstencentrum naast ons.

JEUGDCLUB "GROEIENDE KRACHT"

De jeugdclub is rond 1960 gestart. De leiding berustte in de beginperiode bij Lidi van den Brink, Nannie de Groot, Teus van den Dikkenberg en de broeders J. Dozy en J. van Tuil. Het was een flinke club van rond de 45 kinderen. Hoogtepunten waren destijds een strandwandeling of een bezoek aan het Bijbels Museum. De jeugdclub zorgde zelf voor de financiën. Men had donateurs en in de garage van broeder Van Tuil werd oud papier verzameld en verkocht. Van dit geld konden extra uitgaven worden betaald. Later is het inzamelen van het oud papier een project van de kerk geworden. Uit de onderlinge contacten zijn huwelijken ontstaan (Ben Emmink en Lieneke Vink en Berry den Hertog en Brigit Bolink). Tegenwoordig is de jeugdclub verdeeld in een onder- en bovenbouw. Een hoogtepunt is het Hemelvaartsuitje: drie dagen kamperen in de bossen bij Leusden.

Jeugdclub in actie

JEUGDVERENIGING

Zoals eerder gemeld, was catechiseermeester ds. M. van der Klis uit Maarssen meteen maar begonnen met een jeugdvereniging, "Semarja". Die heeft niet zo heel lang standgehouden. In 1946 nam ds. Van der Klis een beroep aan naar Ouderkerk aan de Amstel. Daarna is er een jongens- en een meisjesvereniging gekomen die zo rond 1960 is overgegaan in een jeugdvereniging. Deze vereniging, "Ichtus", komt nu nog steeds om de veertien dagen bij elkaar.

VROUWENVERENIGING "FEBE"

De vrouwenvereniging is een van de eerste verenigingen. "Febe" werd in 1951 opgericht en stond onder leiding van het predikantenechtpaar Van Smeden. Mevrouw Van Smeden was presidente, maar de dominee leidde de vergaderingen. Er waren aanvankelijk niet zoveel leden, gemiddeld zeven à acht per vergadering. Men vergaderde in de pastorie. Zuster Stokkom-van Booren was secretaresse. In de vergadering van 8 november 1960 deelde ds. Van Smeden de vergadering mee dat hij en zijn vrouw besloten hadden te stoppen met de leiding. Na de bestuursverkiezing leidde zuster Van de Weg-Emmink de vergaderingen en zuster Ruitenbeek-Van Oort notuleerde. In april '59 was de mannenvereniging voor een gecombineerde vergadering uitgenodigd. De Gideonsbende kwam met negen man sterk op de vergadering. Daar waren de zusters, blijkens het notulenboek, zeer over te spreken. "Febe" bestaat nog steeds, inmiddels komen de zusters bijeen onder leiding van zuster Berkhof-Pongers.

MANNENVERENIGING "GIDEON"

Voor zover bekend is de mannenvereniging ook begin jaren '50 van start gegaan. Helaas verkeert die vereniging op dit moment door ledentekort aan de rand van haar bestaan. Broeder De Kruijf is voorzitter.

ZENDINGS- EN EVANGELISATIECOMMISSIE

Het notulenboek van de Zendingscommissie beslaat de periode van de eerste vergadering op 20 november 1968 tot 18 januari 1999. Een periode van ruim 30 jaar die in één boek beschreven is. Het

eerste bestuur bestond uit broeder Fens als voorzitter en Dingeman Quant als secretaris. Broeder Quant – nu predikant van de Christelijke Gereformeerde Kerk in Huizen – studeerde in die tijd in Utrecht en was in de kost bij zuster Wiss-Kakebeeke. Penningmeester was broeder G. Verkerk. Verder waren er de gewone leden, zuster Irene van der Brink en broeder J. van Tuil. Broeder Fens stelde in de tweede vergadering voor om de taak van de zendingscommissie uit te breiden door voortaan ook het evangelisatiewerk te behartigen. Dit voorstel wordt eenstemmig aanvaard. In de notulen lezen we: “we zullen in ‘Ons Kerkblad’ een oproep doen waarin we enthousiastelingen voor het evangelisatiewerk zullen vragen en ze uitnodigen voor de volgende vergadering van 11 december”. Het verslag van 11 december vermeldt niets van nieuwe bestuursleden. Een paar vergaderingen later is broeder J. Timmerman (de vader van broeder C. Timmerman) tot het bestuur toegetreden.

Er is veel vergaderd, maar het evangelisatiewerk werd ook goed opgepakt. Er werd in de begintijd samengewerkt met de Vrije Evangelische Gemeente in Utrecht. Men hield avonden met sprekers en besprak samen hoe de huisbezoeken bij ongelovigen het beste konden worden opgepakt.

Later is voor het evangelisatiewerk een aparte commissie gekomen. Dat was in 1983. Het eerste bestuur bestond alleen uit broeders, namelijk br. H. Harms, voorzitter, Bas Krins, secretaris en verder als leden de brs. W. van der Kwast en H.G. van Ling. Er zijn veel verschillende activiteiten geweest. Zo ging men langs de deuren voor een gesprek en werd de Vakantie Bijbel Club georganiseerd.

ZIEKEN- EN OUDERENZORG

Het heeft nog wel even geduurd voordat deze zorg op een georganiseerde manier van de grond kwam. In de tijd van ds. Van Smeden is men begonnen met een kerstpakket voor de ouderen. Hij was daar de promotor van. In zijn vorige gemeente, Groningen, was dit al lange tijd een vaste regel. Vanuit de vrouwenvereniging is het idee geboren om het bezoeken van zieken en ouderen structureel aan te pakken. Ze zochten al snel de weg naar de diaconie om zo de zorg van de gemeente voor de gemeente effectief te maken. Nog

altijd vindt het bezoeken van zieken en ouderen plaats, iets waar we als gemeente dankbaar voor zijn.

CONTACTCOMMISSIE

Een belangrijke taak was te zorgen voor goede onderlinge verhoudingen tussen de verenigingen. Bovendien was en is de contactcommissie een tussenschakel naar de kerkenraad, zeker bij het organiseren van activiteiten. De contactcommissie had en heeft een coördinerende functie bij het organiseren van bijvoorbeeld een bazaar, gemeentedag, fietstocht, de begroetings- of afscheidsavond van de predikant en dergelijke zaken. Alle verenigingen leveren een afgevaardigde voor de commissie. Ook de koster zit in de commissie in verband met zijn centrale rol bij alle activiteiten.

COMMISSIE VAN BEHEER

De Commissie van Beheer is er vanaf het begin geweest, zij het aanvankelijk onder de naam van Bouwcommissie. Er moest vanaf het moment dat men ging denken aan een eigen preekplaats en een zelfstandige gemeente, gespaard en gerekend worden. In de loop der jaren is er veel werk verzet door deze commissie. Toen de vergaderruimte aan de Margrietstraat te klein werd, heeft een uitbreiding plaatsgevonden. Er is toen ook veel door eigen mensen gedaan. Dat was goed te regelen omdat de aannemer, broeder Vlok, een gemeentelid was. Er werden ook weer financiële acties gehouden. De kinderen van de gemeente gingen rond met bonkaarten. Op de vrouwenvereniging werden kleren gemaakt, die op bazaars werden verkocht.

Broeder Van der Kwast, die in de bouwwereld werkte, heeft jarenlang voor het bouwkundige onderhoud gezorgd. Hij was ook kerkmeester. Het is al eerder opgemerkt dat het rondom de kerk aan de Pionstraat niet altijd even rustig was. Het is voorgekomen dat de ramen van de kerk het doelwit waren van de baldadige jeugd. Schade fl. 1.500,00. De vernielingen vormden een blijvende zorg voor de commissie.

DE KOREN

Tenslotte nog wat over het samen zingen. Dat klinkt het mooist in de kerk of op een koor en onder leiding van een dirigent. Er zijn meerdere koren geweest. Een kinderkoor met de naam "Kleine harpe Davids" onder leiding van broeder C. den Hertog. Er was ook een jongerenkoor onder leiding van Cees Loonstra, Gerard Stremler en Yvonne van Tuil. Voor al deze koren gold: opgaan, blinken en verzinken. Bij elke nieuwe start was er een nieuwe dirigent.

In 1974 is het Eben-Haëzerkoor opgericht. De eerste bestuursleden waren: broeder C. Ippel, voorzitter, Wenda Wezemer, secretaresse, broeder W. Bosch, penningmeester, broeder G. van Munster, algemeen adjunct en zuster M.A. van Wijgerden-van Weerden die de muziek verzorgde. Het koor voorziet nog steeds in een behoefte en heeft behalve het zingen tijdens de Kerstzangdienst, bij jubilea of in verzorgings- en bejaardentehuizen ook een sociale functie.

Terwijl verschillende koren in Utrecht moesten stoppen vanwege een gebrek aan leden, hebben wij het hoofd nog steeds boven water kunnen houden. Onder andere de koren van de Gereformeerde Gemeente, van de Christelijke Gereformeerde Singelkerk en van de Jacobijkerk werden opgeheven. Een aantal leden van die koren werden lid bij ons. De eerste dirigent was de heer Van Driel, een professioneel musicus. Toen die vertrok werd het hoofd van de Eben-Haëzerschool, de heer van der Craats dirigent en sinds bijna vijfentwintig jaar ligt de muzikale leiding in handen van de heer F. Maassen.

DE GESCHIEDENIS VAN ONZE GEMEENTE - TWEEDE DEEL -

DE SALVATORKERK

Een snelle groei zorgde ervoor dat in de jaren '80 de kerk aan de Margrietstraat te klein werd. Er moest wat gebeuren, dat was duidelijk, maar wat? Uitbouw van de kerkzaal bleek geen haalbare mogelijkheid. Toen de 600 zitplaatsen tellende rooms-katholieke Salvatorkerk op enkele honderden meters afstand van onze kerk te koop kwam, leek het de oplossing binnen handbereik te zijn. Na

moeizaam overleg liepen de onderhandelingen echter stuk. De gemeente groeide door en de situatie werd steeds nijpender. Een herbezinning over de vraag: wat moeten we nu, gaf geen directe oplossing. Totdat onverwachts de Heere ruimte maakte. Het bestuur van de Salvatorkerk zocht contact met de kerkenraad en de koop was snel daarna wel rond. Het was een rooms-katholieke kerk. Dat was goed te zien aan beelden en een muurschildering aan de binnenkant, maar ook aan het kruis boven op het dak van de kerk. Die beelden hebben mensen nog aan het schrikken gemaakt. Men had ze op een avond naast de toegangsdeur geposteerd. Toen men 's avonds in het donker naar binnen wilde, dacht men dat er mensen stonden.

Er moest nog wel het een en ander gebeuren voordat er een protestantse eredienst in gehouden kon worden. Het altaar stond op een heel groot zwart marmeren verhoging, een soort podium. Dat oppervlak was zo groot dat we daar op de jeugdzondagen met de jeugd en een deel van de gemeente de maaltijd gebruikten en de preekbespreking hielden. Het stond dan vol tafels en stoelen en we zaten er met minstens honderd personen. Er stond ook een in marmer uitgevoerd doopvont. Dat is blijven staan en werd door ons gebruikt. Op de achterwand, achter het altaar, was een enorme muurschildering van de wonderbare visvangst afgebeeld. Toen de kunstenaar die deze afbeelding had aangebracht, hoorde van wat er gebeurd was, zijn er nog problemen met hem geweest. Pijnlijk was ook dat het kruis uitgerekend op Goede Vrijdag van het dak was gehaald en voor de consistorie tussen de rozenstruiken lag. Ds. J.H. Velema, die de Goede Vrijdagdienst bij ons leidde, zag het liggen. Zijn ongenoegen heeft hij de broeders van de kerkenraad duidelijk kenbaar gemaakt.

De kerk had een prachtige akoestiek. Dat is een specialiteit van rooms-katholieke kerkgebouwen. De akoestiek werd wat minder nadat er een verlaagd plafond werd aanbracht. Dat was om bij voorbaat de verwarmingskosten zo laag mogelijk te houden. Er moest veel saus- en schilderwerk gedaan worden. Het knielgedeelte van de banken moest eruit. De banken zaten niet lekker. Het zitgedeelte was smal en de rug erg recht. In ieder geval geen slaapbank. Er moest een passende preekstoel komen. Gezien de

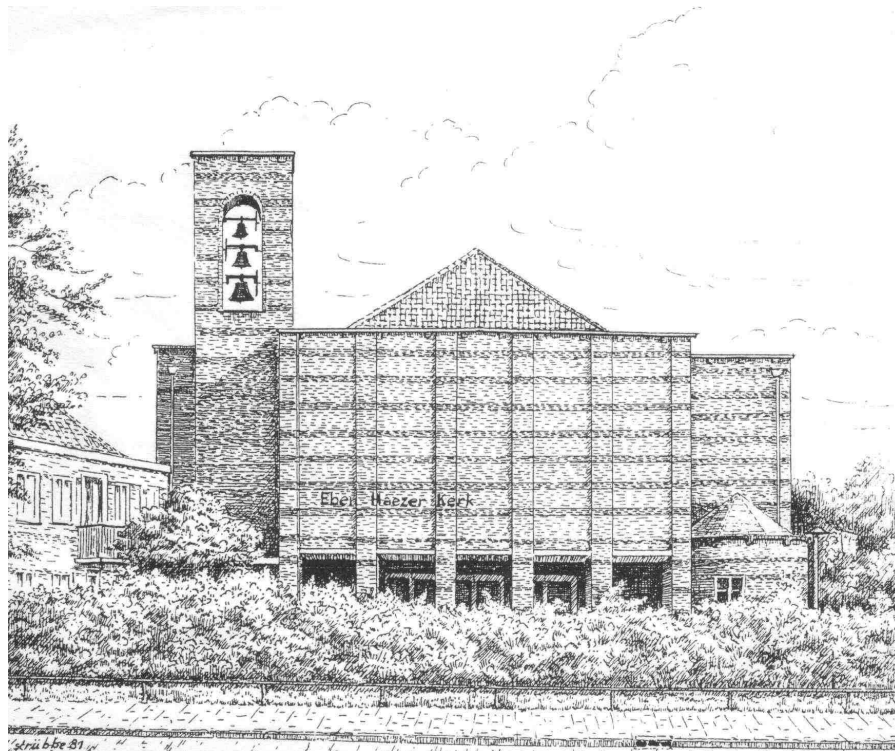
grote ruimte van het podium mocht die niet te klein zijn. Dat werd al snel duidelijk toen er een preekstoel geplaatst werd. Het was geen gezicht, dat kleine houten broekje in die grote ruimte. Vakmensen uit de gemeente zijn toen aan de slag gegaan. Van donker mahoniehout werd een ruime preekstoel gemaakt, die qua kleur en grootte paste in de ruimte van de kerk.

Helaas loste de verhuizing het tekort aan vergaderruimte niet op. Een verenigingsleven zoals bij de protestanten kennen de katholieken niet. Er waren maar twee ruimten ter beschikking. Een mooie consistorie en een lange smalle zaal, die de lengte van de kerk had. Als de temperatuur het toeliet was de galerij ook een geschikte ruimte om te vergaderen. Op het laatst werd dat een opslagplaats voor de bazaars die er gehouden werden. Boven de consistorie was een kosterwoning. Deze werd eerst bewoond door kostersechtpaar Emmink en later door kostersechtpaar Van Tuil.

Ons kerkgebouw met kosterwoning aan de Margrietstraat moest per 1 juli opgeleverd worden, maar de verbouwing en aanpassingen van ons nieuwe kerkgebouw waren nog lang niet klaar. De laatste keer dat we als gemeente bijeen waren in de zo vertrouwde Eben-Haëzerkerk aan de Margrietstraat, was op 1 juli 1979 in de morgendienst. Ds. B. de Graaf bediende het woord uit Mattheüs 17:7b en 8b: 'Staat op en vreest niet', 'en zij zagen niemand dan Jezus alleen'. In die dienst sloot ouderling Fens de Bijbel. In de middagdienst werd de Bijbel na het zingen van psalm 84 vers 1 weer opgeslagen in de nieuwe kerk, een paar honderd meter verder. Hierna begon de dienst, waarin ds. B. de Graaf voorging en preekte over de gelijkenis van het mosterdzaad.

Vanaf dat moment kerkten we in een gebouw waarin nog volop gewerkt werd. Dit was bijvoorbeeld te merken aan de stellingen in de kerk, die nodig waren voor het saus- en schilderwerk. Er is in deze tijd veel werk verzet door gemeenteleden. Op 14 december 1979 was het eindelijk zover: de verbouwde Salvatorkerk, die inmiddels de naam Eben-Haëzerkerk gekregen had, kon officieel in gebruik genomen worden. In die dienst, die onder leiding stond van broeder Fens, vond de overdracht van de kerk en het orgel plaats aan broeder C. Ippel, de voorzitter van de kerkenraad. Ds. B. de Graaf mediteerde over de verzen 2 en 13 van Psalm 84. Er werd

gezongen, we luisterden naar ons Eben-Haëzerkoor onder leiding van Ton van Driel en orgelspel van broeder Schouten van der Velden. Er werden diverse toespraken gehouden. Ds. Heerma sprak als laatste en eindigde de avond met dankgebed. Staande zongen we heel psalm 150. Na de bijeenkomst was er koffie en gelegenheid tot het bezichtigen van de kerk en bijgebouwen.

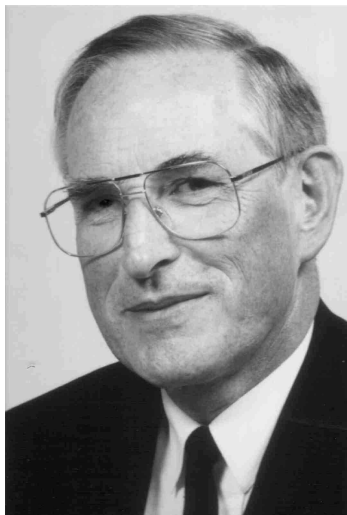
2de Eben - Haëzerkerk

Over de periode dat we daar hebben gekerkt zou heel wat te schrijven zijn. Als kleine gemeente in een grote stad mogen we met dankbaarheid tegenover de Heere onze God vaststellen dat Hij steeds weer heeft betoond niet aan een vaste plaats gebonden te zijn. De Heere gaf ons zegen. We hebben in dit gebouw ruim zestien jaar gekerkt en het Woord van God mocht zondag aan zondag

klinken. En dat deed het ook letterlijk in de ruimte van dat kerkgebouw.

EEN NIEUWE PERIODE

Hoewel we als gemeente druk waren met de koop en de verbouwing van het nieuwe kerkgebouw, werd ook het beroepingswerk weer ter hand genomen. Bij het tiende beroep werd de gemeente verblijd met het bericht uit Harderwijk dat ds. P. Roos het beroep had aangenomen. Utrecht was geen onbekende stad voor hem. In 1938 is hij daar geboren. Uit wat er in het jaarboekje 2005, naar aanleiding van zijn 40-jarig ambtsjubileum, opgetekend is uit zijn mond, blijkt dat ds. Roos niet stond te trappelen om naar Utrecht te gaan. Hij zegt: "Ik had mijn leven lang een sterke afkeer van de

Ds.P.Roos

grote stad in het algemeen, inzonderheid van Utrecht, al was het mijn geboorteplaats. Maar het was duidelijk dat de Heere me daar wilde hebben. Wanneer dat duidelijk is mag je er ook met vreugde werken." Het was de tweede keer in dezelfde vacante periode dat ds. Roos beroepen werd. Op 3 september 1981 werd ds. Roos aan de gemeente verbonden. In deze dienst was ds. J. Brons de prediker en ds. R. van Beek de bevestiger. Beiden zijn zwagers van dominee Roos. De bevestigingstekst was Psalm 85 vers 9. De tekst waarmee ds. Roos zijn dienstwerk aanving was Romeinen 10 vers 8.

Op de eerste zondag dat ds. Roos als eigen predikant voorging, onderbrak hij de dienst. Hij gaf een paar psalmverzen op, verliet de kansel en kwam na een paar minuten weer terug met verband om een van zijn vingers. Hij liet de gemeente niet in het ongewisse en vertelde dat hij zich tijdens het ontbijt met de kaasschaaf had verwond en dat tijdens de dienst de wond weer was gaan bloeden. Hij eindigde zijn verhaal met de woorden: "Het is wel een wonderlijk begin".

Ds. Roos is een liefhebber van orgelspel en zelf geen onverdienstelijk organist. Als de gelegenheid zich voordeed, liet hij graag het orgel horen. Dat was bijvoorbeeld wel eens bij een Paas- of Kerstzangdienst. En toen zijn stagiair, student Nutma uit Apeldoorn, een avonddienst verzorgde, was de stagebegeleider ook de organist. Ds. Roos heeft de stagetijd zelf als verfrissend ervaren. Dan moet je, zoals hij dat zelf verwoordde, voor jezelf rekenschap afleggen, waarom je dingen doet zoals je ze doet. Een stagiair bevraagt je immers. Hij wil leren.

Ds. Roos was erg voor een eigen gemeenteblad. Het eerste blad verscheen in 1982: samen met broeder Schuit en de familie Schrijver, waar gekopieerd kon worden, werkte de dominee eraan. In het begin van de jaren 2000 is het blad in opzet wat veranderd. Enkele belangstellenden ontvangen ons blad nu zelfs digitaal.

DE JEUGD

Voor de gemeente en ds. Roos was het een bijzondere dag toen in 1987 vijftien jonge mensen belijdenis van hun geloof mochten afleggen. Er was altijd een heel goede verstandhouding tussen de dominee en de catechisanten. Ds. Roos kon goed met de jeugd overweg. Er was veel jeugd in de jaren '80. We hadden een grote jeugdvereniging en er waren ook veel catechisanten. Helaas zijn velen later uitgewaaid over het hele land. Van de 78 jongeren die in de jaren 1983 t/m 1991 belijdenis van het geloof hebben afgelegd, zijn er nog maar vijftien lid van de gemeente. Dat zijn in alfabetische volgorde de broeders H. Baron, G. Bolink, M.A. de Bruijne, B. den Hertog en M. de Waard en de zusters B. Bolink-den Hertog, M. Borst-van Wijgerden, H. de Bruijne-Lubbers, A.M. van Eijk-van Tuil, E.I. van Eijk-van Tuil, J. Vermeulen-Houpst, J. Kok-Wever, C. Nieuwhoff-Hoeyenbos, N. Hijkoop-Timmerman en A.W. de Waard-Zieremans.

Vanuit ons midden zijn ook enkele jonge broeders predikant geworden: dr. B. Loonstra van Emmeloord, F. Harms (predikant in de Christian Reformed Church in Amerika) en ds. A. van Ek van Spijkenisse. Ds. van Ek behoort met zijn vrouw tot die groep van de 78 catechisanten.

Hoewel Utrecht al van oude tijden een studentenstad is, konden de studenten de weg naar onze kerk niet goed vinden. Af en toe zag men er wel eens één, maar daar bleef het bij. Daarom was het een hele belevenis toen er eens tijdens een avonddienst op dankdag ongeveer 80 studenten waren. Een van onze gemeenteleden was student en lid van Sola Scriptura, het Utrechtse dispuut van de CSFR. Hij had hij zijn medestudenten opgeroepen tot een eensgezinde kerkgang naar Utrecht-Noord. En: met een goed resultaat. De kerkenraad wist van de komst van het studentenlegertje en had voor koffie gezorgd. De smalle zaal van de kerk was geheel gevuld met jongelui. Ds. Roos zat er tussenin en ging met de studenten in gesprek.

PLEINWACHT

De buurt waarin de kerk stond, zou vandaag de dag behoren tot de zogenaamde "Vogelaarwijken". Dat was vooral op zondag merkbaar. De criminaliteit noodzaakte een pleinwacht om te voorkomen dat je radio of andere voorwerpen uit de auto gestolen zouden worden. Het parkeerterrein was echter zo uitgebreid dat je ondanks de wacht nog wel eens een vernielde ruit kon aantreffen. Toen ds. J.H. van Dijk, oud-politieman, eens een keer bij ons preekte, zag hij dat er tijdens de dienst een fiets gestolen werd. Vanaf de kansel was dat goed te zien. Je keek dwars door de glazen deuren naar buiten. Bij dezelfde ds. Van Dijk werd, terwijl zijn auto op het plein stond en wij in de kerk bijeen waren voor een preekbespreking, zijn radio uit de auto gestolen. Dat was heel vervelend. Hij vertelde me later dat hij, toen hij tegen middernacht weer op Urk was, direct naar het politiebureau gereden is om aangifte te doen. Een paar dagen later werd er op Urk gefluisterd dat ds. Van Dijk zondagnacht op het politiebureau signaleerd was.

Als kerk wilden we graag iets voor de bewoners van de zogenaamde "Betonbuurt" betekenen. Men is toen met een CIAD (Christelijke Informatie- en AdviesDienst) begonnen. Er werd in de buurt bekendgemaakt dat men bij de kerk terecht kon als men moeite had met het invullen van formulieren voor belasting of huurtoeslag. Ook voor andere zaken was er een luisterend oor. Het kwam nog wel

eens voor dat een buurtbewoner in geldnood zat en het vermoeden rees dat het om geld voor drugs ging.

Ook is onze kerk daar actief geweest met een Vakantie Bijbel Club. Men investeerde daar veel in. Nog jaren na de verhuizing naar de Mattheüskerk hebben we het evangelie mogen vertellen aan de kinderen uit deze buurt. Dat hebben we vanuit verschillende locaties gedaan. Uiteindelijk zaten we in een gebouw van het Leger des Heils. Zij waren ook actief in kinderwerk en hebben het werk later van ons overgenomen.

OP ZOEK NAAR EEN KLEINERE KERK

Vanaf het begin was duidelijk dat een kerk met 600 zitplaatsen eigenlijk te groot was voor onze gemeente. Op het moment van de verhuizing telde de gemeente 460 leden. Maar een andere keus was er toen niet. Integendeel, we zagen het als een geschenk van de Heere. Er was dankbaarheid, maar anderzijds bij meerderen ook enige zorg. In de periode van ds. De Graaf was de gemeente sterk gegroeid. Een aantal gemeenteleden was bang dat door zijn vertrek naar Zierikzee het ledental zou teruglopen. De leegloop van de stadskerken gaf ook zorgen. Die werd mede veroorzaakt door torenhoge huizenprijzen. Jongeren uit de gemeente konden een huis in Utrecht niet betalen en zwierven naar alle kanten uit. Dat betekende dat na een aanvankelijk voortgezette bloeiperiode er geen natuurlijke aanwas meer was. Dit resulteerde in de loop van de jaren in een geleidelijke neergang van het ledental. Dit alles zorgde ervoor dat de kerkenraad begin jaren '90 op zoek ging naar een kleinere behuizing.

Het was voor de tweede keer binnen 20 jaar dat men zocht naar een ander, nu kleiner, kerkgebouw. Begin jaren '90, toen het SOW-proces volop in beweging kwam, hoorden we van een eventueel afstoten van de Nederlandse Hervormde Mattheüskerk door de Kerkvoogdij. Het eerste contact hierover was op 29 juni 1990 tussen ds. P. Roos en de hervormde ds. B. Wallet, predikant van de Mattheüskerk. Zes jaar later, op 30 juni 1996, was het zover dat we er onze eerste kerkdienst konden houden.

In die zes jaar is er heel veel gepasseerd. Door allerlei beroepsprocedures van leden van de Hervormde Gemeente, die hun

kerkgebouw niet wilden afstoten, duurde het tot april '94 dat de hoogste hervormde instantie het besluit van de kerkenraad van de Mattheüskerk goedkeurde en men tot de verkoop van de Mattheüskerk kon overgaan. In juni '94 werd er open huis gehouden voor onze gemeente. Bijna de hele gemeente was aanwezig. Als gemeente waren we eigenlijk meteen “verkocht”. Wat zou dat een zegen zijn als dat onze kerk zou mogen worden! Samen hebben we toen psalm 68 gezongen. Dat was ontroerend. Op een later tijdstip hebben we op een officiële ledenvergadering gestemd of we, met alle financiële consequenties die aan de verkoop verbonden waren, moesten doorgaan met de koop van de Mattheüskerk. Er was slechts één stem tegen.

Het traject daarna is niet gemakkelijk geweest. Veel is er vergaderd. Moeilijke besprekingen zijn er geweest. Vele keren waren er twijfels of het wel goed zou komen. En als het niet door zou gaan, betekende dat een enorme schadepost voor onze gemeente. De kosten van de architect en de advocaat, die we bij het proces nodig hadden, werden namelijk steeds hoger.

Op donderdag 22 april 1996 vond te Heemstede de eigendomsoverdracht plaats ten kantore van notaris Klok. De brs. C. Timmerman en B. Stremler vertegenwoordigden als voorzitter en scriba onze gemeente.

NAAR DAMWOUDE

Rond Kerst 1994 ontving ds. Roos een beroep van Damwoude. Na het aannemen werden de voorbereidingen getroffen voor het vertrek. Op 27 maart was er het afscheid. De tekst was uit 2 Korinthe 1 vers 18. Het thema: ‘Gods trouw bepaalt de prediking’. Aan een periode van veertieneneenhalf jaar kwam een einde. Veel is er gepasseerd in de periode dat ds. Roos in Utrecht-Noord de herderstaf mocht opnemen.

Het belangrijkste daarvan is de doorgaande verkondiging van het Woord dat zondag aan zondag gebracht mocht worden. Zelden is er een dienst door hem verzuimd door ziekte of andere zaken. Dat beschouwen we als een groot voorrecht.

Bij de zogenaamde vrije stof was de tekstkeuze doorgaans verrassend. Naast bekende series als over Ruth en Simson hield ds.

Roos ook een serie preken over de profeten Elia en Eliza en ook over de koningen van Israël en Juda.

Het is niet altijd te zien hoe de Heere het woord van zijn dienstknecht tot zegen doet zijn. Een dienaar van het evangelie is een zaaier. Hij mag de wasdom geven en de vrucht aan de Heere overlaten.

Een hoogtepunt in de periode van ds. Roos was de viering van het dubbele jubileum: het 25-jarig ambtsjubileum en het 25-jarig huwelijksjubileum. Vrijdag 6 oktober 1989 kwamen we als gemeente met het predikantsgezin, dominee en mevrouw Roos-Van Beek en hun vijf kinderen Wilma, Carlien, Koen, Marnix en Pieter bij elkaar om dit feestelijk met elkaar te vieren. Er was een heel programma in elkaar gezet. Alle verenigingen en koren – we hadden toen ook nog een jeugdkoor – leverden hun bijdragen.

UTRECHT-WEST EEN FEIT

Op 30 juni 1996 nam de gemeente, in een speciale dienst, waarin ds. P. Roos voorging, de kerkzaal in gebruik. Na de morgendienst, de laatste dienst in de Pionstraat, heeft br. C. Timmerman de kanselbijbel gesloten en mee naar huis genomen. 's Middags opende hij de Bijbel in de Mattheüskerk en schikte hij het avondmaalsstel op de tafel, dat door diaken J.W. de Rooij was binnengebracht. Ook werd het doopvont met water gevuld. Ds. Roos bediende het woord uit Genesis 35 vers 14 over 'Gods blijvende Verbondstrouw'.

Hoewel ds. Roos geen predikant meer was van onze gemeente, was het hem een grote vreugde om deze diensten te leiden. Ds. Roos is altijd een groot voorstander geweest om als het enigszins mogelijk zou zijn deze kerk te kopen.

Met man en macht was er gewerkt om de nieuwe kerkzaal 30 juni klaar te hebben. Dat was afgesproken met de koper van de Eben-Haëzerkerk, die vanaf 1 juli de beschikking over die kerk wilde hebben. Na de 30ste moest er nog veel gebeuren aan de kosterwoning, de vergaderzalen en wat er verder allemaal bij hoort. Tot de officiële ingebruikneming op 4 oktober moest het gebouw elke vrijdag of zaterdag weer schoon en stofvrij gemaakt worden om er te kunnen kerken. Er was grote bereidheid en onderlinge verbondenheid om dat wekelijks met elkaar te doen. Vanaf die

zondag hebben we met vreugde in onze nog niet afgewerkte Mattheüskerk het genadewoord van de Heere onze God mogen horen.

Omdat de kerk aan de Pionstraat afgebroken zou worden, mochten we de inventaris verkopen en de opbrengst daarvan houden. Dat heeft ons alles bij elkaar nog een flinke duit opgeleverd. Alleen al het orgel, dat aan de Christelijke Gereformeerde Kerk van 's-Gravenzande werd verkocht, leverde ons fl. 25.000,- op. Verder gingen de banken en de klokken in de verkoop. Via het Klokkengilde zijn ze naar de Oranjekapel aan de Amsterdamsestraatweg gegaan. Voor het doopvont hebben we een advertentie in De Wekker gezet. Men kon het voor niets komen ophalen. In Surhuisterveen waren ze in die tijd een kerk aan het bouwen. Ze kwamen kijken, maar het bleek te groot te zijn. Uiteindelijk is het doopvont in de kapel in de wijk terechtgekomen, dat nu functioneert als een katholiek religieus centrum.

Met de aannemer waren er afspraken gemaakt over zelfwerkzaamheid, bijvoorbeeld voor het saus- en schilderwerk, het werk in tuin, het aanleggen van elektriciteit en veel meer. Wat een ijver en een liefde. En wat een financiële inzet van diverse gemeenteleden. We ontvingen diverse bestemmingsgiften en schenkingen, zoals voor de plavuizenvloer incl. vloerverwarming, de restauratie en uitbreiding van het orgel, de keuken, de kasten, de kapstokken, maar ook de reparatie en het opnieuw laten bekleden van de consistoriestoelen. Dat alles betekende een enorme financiële steun.

Bovendien hadden we nog een flinke pot voor onderhoud. Omdat de kerk een gemeentelijk monument is, leverde de verbouwing ook nog eens fl. 76.000,- aan subsidie op. Hoewel het totale project (verkoop, aankoop en verbouwing) dik boven de miljoen gulden uitkwam, kon het helemaal uit eigen middelen worden gefinancierd. Alle reden tot dankbaarheid. Die dankbaarheid brachten we op de 4e oktober in de collecte tot uitdrukking. Deze was bestemd voor Gliagg "de Poort" in Dordrecht, een instelling voor Geestelijke Gezondheidszorg.

DE MATTHEÜSKERK

Toen we in 1979 vanuit de Margrietstraat naar de Salvatorkerk gingen, hebben we de naam meegenomen. Salvator werd Eben-Haëzer. De vraag nu was opnieuw: moeten we de naam weer meenemen? Eben-Haëzer betekent: `Tot hiertoe heeft de Heere geholpen`. Dat mochten we ook zeggen, maar ook de betekenis van het woord Mattheüs, namelijk Godsgeschenk paste precies bij onze situatie.

Lettend op de ingemetselde gedenkstenen rond de hoofdingang en het ornament boven deze ingang, voorstellende de wijze en dwaze maagden (een gelijkenis die alleen in het evangelie naar Mattheüs voorkomt), lag het voor de hand dat we de naam van de kerk niet zouden veranderen. Bovendien is de Mattheüskerk in de wijk een begrip. De uitslag van een schriftelijke enquête was 138 stemmen voor de naam Mattheüskerk en 17 stemmen voor Eben-Haëzer. De naam van ons gemeenteblad hebben we niet willen wijzigen. Dat heet nog altijd Eben-Haëzerblad.

Via een ruime hal kom je in de kerkzaal. Deze telt 300 honderd zitplaatsen en kan door onder andere de galerij erbij te betrekken tot ongeveer 400 plaatsen worden uitgebreid. De preekstoel is een echte "houten broek". Een ruime keuken bevindt zich tegenover de grote zaal (84 m²). Boven de consistorie is een extra vergaderruimte gerealiseerd. Een grote tuin, geschikt voor een barbecue of een bazaar, bevindt zich achter de grote zaal. Het twintig stemmen tellende orgel is in 1958 gebouwd. Het werd voor zo'n fl. 25.000,00 opgeknapt en uitgebreid door de fa. Scheuerman te Rotterdam. In de kerkzaal is een ringleiding voor slechthorenden aanwezig.

In een speciale dienst op 4 oktober 1996 werden de kerk en het orgel officieel in gebruik genomen. Na de opening door broeder D.M. Oskam, vond de overdracht van de kerk plaats door de voorzitter van de Commissie van Beheer, broeder C. Verkaik. Hij droeg de kerk over aan de voorzitter van de kerkenraad, broeder C. Timmerman. Ds. M. Vlietstra, die in deze vacante tijd pastoraal werk deed, hield een meditatie. Enkele sprekers, onder wie architect Vroegindewij, feliciteerde de gemeente met het mooie geheel en bood namens zijn bureau het vergulde scheepje aan dat op de toren

prijkt. Onze oud-predikant ds. P. Roos beantwoordde de toespraken en verzorgde de sluiting. Medewerking werd verder verleend door ons zangkoor. Een orgelbespeling liet ons het 'koninklijk instrument' horen. De zaterdag daarop was er open huis voor de buurtbewoners, die hiervoor waren uitgenodigd.

Mattheüskerk

INMIDDELS WEER VACANT

Na oktober brak een nieuwe tijd aan. Omdat ds. Roos was vertrokken, vroeg de preekvoorziening weer de nodige aandacht. Er was dankbaarheid voor wat we in de Mattheüskerk hadden ontvangen en voor het feit dat we bijna elke zondag een predikant op de kansel hadden. Voor de kerkenraad was het een tijd van bezinning. Naar aanleiding van een nota van de voorzitter is toen uitvoerig over het beroepingswerk gesproken en in de bespreking richting gegeven aan het komende beroepingswerk. De financiële situatie vormde geen belemmering om te gaan beroepen. De gemeente, die de afgelopen jaren al veel predikanten had gehoord,

werd gevraagd om met de kerkenraad mee te denken, door middel van het inleveren van namen. Bijna de hele gemeente, zowel jong als oud, deed mee. Verheugend voor de kerkenraad was dat de lijsten van de gemeente en van de kerkenraad bijna identiek waren. We begonnen met het tweetal: ds. P.D.J. Buijs en ds. J. Westerink. Bij de stemming deed zich het feit voor dat ze beiden evenveel stemmen hadden. Bij de tweede stemming tellen de schriftelijke stemmen niet meer mee en toen had ds. Westerink de meerderheid. De volgende tweetallen waren: ds. P.D.J. Buijs en ds. H.H. Klomp; ds. H.H. Klomp en ds. R. van Beek, vervolgens bij enkelvoudige kandidaatstelling ds. R. van Beek. Die ontving tegelijk met het beroep van Utrecht een beroep van Eemdijk, wat hij aannam. Hierna ging het verder met: ds. B. de Graaf en ds. E. van der Linde; ds. E. van der Linde en ds. W. Kok; ds. H. Polinder en ds. D. van der Zwaag.

Daarna heeft het beroepingswerk een poosje stilgelegen. Dat kwam mede omdat er binnen de kerkenraad problemen waren, die ook een uitstraling naar de gemeente hebben gehad. Nog maar zo kort na zoveel dankbaarheid over ons nieuwe onderkomen waren dit donkere wolken. We moesten helaas ervaren dat we geen kerk in het 'paradijs' zijn, maar gewoon een gemeente in een gebroken wereld.

OPNIEUW EEN PERIODE VAN BLOEI

Eind '98 was de gemeente toegezegd in het nieuwe jaar snel weer te gaan beroepen. Ds. Vlietstra maakte ons attent op een mededeling in het Bunschoter gemeenteblad. Daar had ds. J. Westerink geschreven dat hij in verband met zijn gezondheid het advies van zijn arts had gekregen het rustiger aan te gaan doen. Een kleine gemeente zou een oplossing kunnen zijn om nog een poosje door te kunnen gaan, wellicht tot zijn 65ste jaar. Enkele dagen later is er contact gezocht met ds. Westerink en weer een paar dagen later zaten de voorzitter en scriba, de broeders C. Timmerman en B. Stremler in de Bunschoter pastorie. Na enkele weken is ds. Westerink via enkelvoudige kandidaatstelling met een grote meerderheid van stemmen gekozen en beroepen. Het was de vierde keer dat ds. J. Westerink een beroep van Utrecht-Noord/West

ontving. Respectievelijk in 1967, 1980, 1997 en tenslotte in februari 1999. Zaterdag 27 februari rond half één kwam het telefoontje: "Met volle vrijmoedigheid mag ik het beroep naar Utrecht-West aannemen". Tweede Pinksterdag was er het afscheid in Bunschoten. Om iedereen in de gelegenheid te stellen de dienst bij te wonen is er die morgen in Utrecht-West geen kerk gehouden, een novum in de geschiedenis van onze gemeente. Men had het zo geregeld dat de dienst wel in de kerkzaal te volgen was. Dit voor hen die toch liever in Utrecht wilden blijven. Woensdag 9 juni 1999 was het zover. Na bevestiging door zijn broer ds. C. Westerink met de tekstwoorden uit Openbaring 21 vers 22 deed de nieuwe predikant intrede met de tekstwoorden uit Openbaring 4 vers 1b.

Ds. J. Westerink

Na een gezellige en ontspannende begroetingsavond begon het werk in de gemeente.

Direct na het aannemen werd er driftig naar een pastorie gezocht. Net als voorgaande keren ging het ook ditmaal niet vanzelf. Uiteindelijk werd het Nieuwegein, een pastorie helemaal naar de zin van het predikantsechtpaar. Wat wil je, dicht bij het water!! Ds. Westerink was al een aantal maanden onze predikant voordat de woning betrokken kon worden. De dominee kwam er al spoedig achter wat het is om predikant te zijn van een 'streekgemeente'. Even 'snel'

een bezoekje afleggen was er niet bij.

Het duurde wel even voordat we nieuwe gezichten in de kerk zagen. Velen daarvan werden in de loop van de jaren lid. Zo zette een langzame groei in. Steeds meer studenten bezochten de diensten. De pastorie stond ook voor hen open. Regelmatig werden de studenten en kamerbewoners uitgenodigd voor een gezamenlijke maaltijd. Het was niet altijd Hollandse kost. Een bewoner van het Asielzoekerscentrum, tevens lid van onze gemeente, zorgde dan voor een buitenlandse maaltijd.

Niet alleen jongeren, maar ook ouderen voelden zich aangesproken door de prediking. Voor velen, in het bijzonder jongeren uit de

rechterflank van de gereformeerde gezindte, is de prediking tot zegen geweest. Ze mochten ervan getuigen door de prediking tot Christus te zijn gekomen. Voor ouderen was er ook veel onderwijs. De arbeid van ds. Westerink is velen tot zegen geweest. De gemeente groeide. Er vond in het bijzonder een sterke verjonging plaats. Die is duidelijk merkbaar aan de grote jeugdclub, die werkt met een onder- en bovenbouw. Jaarlijks werden er zo rond de tien kinderen geboren. Bij de komst van ds. Westerink waren er maar enkele catechisanten. Elk jaar werden dat er meer, zodat er uiteindelijk gesplitst moest worden.

In de periode van ds. Westerink was onze gemeente samenroeper van de Generale Synode van 2004. Dat brengt voor de roepende kerk veel werk met zich mee. Zowel de bidstond, geleid door ds. Plantinga uit Groningen, voorzitter van de vorige synode, als de eerste zittingsdag zijn gehouden in de Pniëlkerk te Utrecht, een waardige accommodatie voor deze bijeenkomsten. Op de eerste synodedag werd onze predikant gekozen tot voorzitter, dat bracht veel extra werk voor hem mee. Een hoogtepunt in de Utrechtse periode was het 40-jarig ambts- en huwelijksjubileum van het echtpaar Westerink. Dat werd op een grootse wijze in hotel De Biltse Hoek te De Bilt gevierd. Genodigden uit het hele land en vanuit verschillende kerken en disciplines kwamen de jubilaris en zijn vrouw feliciteren. Als gemeente hadden we dat op kleinere schaal al gevierd. De gedachtenisprek op de zondag daarna sprak van Gods trouw.

Afrondend mogen we in dankbaarheid terugzien op de periode Westerink. De Heere heeft ons met elkaar gezegend. In december 2004 kwam het beroep van Urk Maranatha. Op Oudejaarsdag 2004 deelde ds. Westerink de gemeente mee dat hij het beroep had aangenomen. Dat was een teleurstelling. Er leefde bij een groot deel van de gemeente de gedachte dat onze dominee bij ons met emeritaat zou gaan. Dat mocht niet zo zijn. Op 13 april 2005 was de afscheidsdienst. De tekst van de prediking was Hebr. 13 de verzen 20 en 21, troostrijke en bemoedigende woorden.

Na het vertrek is het beroepingswerk snel ter hand genomen. Als eerste werd een beroep uitgebracht op ds. W.N. Middelkoop van Rijsburg en vervolgens is er een beroepingsbrief uitgegaan naar de

predikanten: H. Polinder, B. de Graaf, C. Westerink, kand. A. Huijgen, D. van der Zwaag en P.D.J. Buijs. We zijn nog steeds vacant. Dankbaar mogen we zijn voor de zegen dat elke zondag een predikant mag voorgaan in de dienst van Woord en Gebed. En dat ds. L.A. den Butter van Culemborg, onze consulent, de catechisaties voor zijn rekening neemt. Ook zijn we als gemeente en kerkenraad heel erg blij dat ds. A.K. Wallet sinds de zomervakantie van 2007 bij ons pastoraal werk doet. Het werk mag doorgaan. Bovendien zien we zondag aan zondag dat velen de weg naar onze kerk weten te vinden. Niet alleen ouderen, ook jongeren.

Sprekend over de toekomst is het goed te beseffen dat we maar mensen zijn van de dag. De toekomst ligt niet in onze hand. Als we uit dat besef leven, zal de spreuk "Ora et Labora" ons levensdevies zijn. Dan zullen we geen mensen zijn "die het wel geloven", maar dan zullen we op de plaats waar de Heere onze God ons gesteld heeft, onze verantwoordelijkheid kennen en in afhankelijkheid van Hem onze weg gaan. Daar mag de gemeente van Christus op aangesproken worden.

TERUGBLIKKEN EN VOORUIT KIJKEN

Geslachten komen en geslachten gaan. Er zijn er nog onder ons die van het eerste begin weten. Er is veel veranderd in die 60 jaar. Ook maatschappelijk. We hebben het zoveel beter dan onze ouders en voorouders. Bij het ontstaan van de gemeente bestond deze in hoofdzaak uit arbeidersgezinnen. Alles moest met dubbeltjes en kwartjes bij elkaar gespaard worden. Weinigen gingen met vakantie, het vakantiegeld was grotendeels voor de kerk, vandaar ook die 1%-actie van het jaarsalaris. Wat hebben wij nu veel: een prachtig kerkgebouw, velen met een bovenmodaal inkomen. Dat alles is een reden om dankbaar te zijn. Maar er zijn belangrijker zaken. In de kerk gaat het om de prediking van het Woord van God. Terugkijkend mogen we zeggen, dat die in al die jaren hetzelfde gebleven is. Predikanten die in het verre verleden beroepen zijn geweest zien we nu regelmatig als emeritus op de kansel. Ook aan de liturgie is niet veel veranderd. Hooguit de volgorde van de onderdelen. We zijn een gemeente die te typeren is als rechts van het midden. Reden om dankbaar te zijn is ook dat in de periode van ds. Westerink de

verhouding tot onze moedergemeente, die inmiddels kleiner is dan de dochter, na een lange tijd van afstand weer goed is. We realiseren ons dat we verschillend zijn, maar beide kerk van Christus mogen zijn. De moderamina vergaderen enkele malen per jaar samen om elkaar te laten delen in de moeiten en vreugden, terwijl ds. De Bruijne, predikant van de Singelkerk elk jaar in onze gemeente voorgaat. Zo zijn er zaken te noemen, waar we door de tijd heen anders tegenaan kijken dan twintig, dertig jaar geleden. Hing er vroeger soms een rookgordijn in de kerkenraadskamer, langzamerhand is het roken in de kerk uitgebannen. Mocht er eerst nog gerookt worden buiten de consistorie, ook dat is voorbij. Er geldt nu zelfs een rookverbod voor het hele kerkgebouw.

Er wordt gewerkt met collectebonnen en de zakjes met de stokken hangen nu op de orgelgalerij links en rechts naast het orgel. Zoveel als mogelijk is, gaan er weer twee broeders samen op huisbezoek. Dat was in het begin ook zo, maar door de druk van de vele avonden op stap te moeten, ging men al veel jaren vóór de komst van ds. Westerink alleen op huisbezoek.

Onder leiding van ds. Heerma is het verplicht aftreden ingevoerd. Een van zijn argumenten was dat ook een kerkenraadslid "recht op rust" heeft, al was het dan maar voor een jaar. Stond vroeger de ledenadministratie in een kaartenbak, nu is het allemaal gedigitaliseerd. Onze diensten zijn sinds 2003 via het internet over de hele wereld te beluisteren. Een mailtje uit Canada gaf aan dat er inderdaad ver buiten de grenzen naar onze diensten geluisterd wordt. Meer dan vroeger worden de zusters van de gemeente ingeschakeld bij een aantal activiteiten. Sinds 2007 is er in de voorbereidingsweek een bezinningsuur met betrekking tot het Heilig Avondmaal. Het is nu regel dat er voor studenten en kamerbewoners op bid- en dankdag koffie klaar staat na de avonddienst. Zo zullen er nog wel een aantal zaken zijn. Toch nog één zaak. Daar zie je hoe wonderlijk soms "moeilijke zaken" in het kerkelijk leven eenvoudig opgelost worden. Al vele jaren zongen we op eerste kerstdag na de zegen het 'Ere zij God'. Ds. B. de Graaf uit Nunspeet preekte in 1997 op eerste kerstdag bij ons in de middagdienst. In de consistorie vroeg hij of het goed was dat we het 'Ere zij God' zouden zingen. Opgemerkt werd dat het geen

bezwaar was, maar dat we het vanmorgen na de zegen al gezongen hadden. "Ja maar," zei ds. De Graaf, "ik wil het in de dienst, als onderdeel van de liturgie, laten zingen. Ik preek vanmiddag over de engelenzang en als antwoord op de preek zou ik graag het 'Ere zij God' laten zingen." Geen van de broeders had bezwaar. Alzo geschiedde het. Nooit is een van de broeders daar negatief op aangesproken. Op een van de volgende kerkenraadsvergaderingen is het een definitief kerkenraadsbesluit geworden. Op de vraag aan een van de ouderen hoe men dit gevonden had, was men enigszins verbaasd over de vraag en vertelde het niet eens opgemerkt te hebben.

Als we terugblikken en vooruitkijken denken we ook aan de International Christian Fellowship (ICF). De aanleiding tot dit initiatief lag dicht bij de kerk, het Asielzoekerscentrum. Daar deden we evangelisatiewerk en ontdekten we dat veel mensen nauwelijks Nederlands spreken. Leden van de gemeente kwamen via ds. Westerink in aanraking met de multiculturele kerkgemeenschap in Rotterdam van evangelist Theo Visser, waar ds. Westerink enkele malen de volwassendoop door onderdompeling bediend heeft. Bij enkele gemeenteleden begon van binnen een vuur te branden en in 2004 is het initiatief genomen om in Utrecht activiteiten te organiseren met uiteindelijk doel het oprichten van een ICF-gemeente. De kerkenraad staat achter het initiatief. Adviseur is ds. J. Westerink. Momenteel is er om de veertien dagen op zondag om 14.00 uur een bijeenkomst in het Engels, die ook vertaald wordt in het Nederlands. Predikanten die in de ICF-bijeenkomst voorgaan zijn dezelfde als die in de reguliere diensten voorgaan. Meerderen preken dan ook drie keer als ze een zondag in Utrecht-West zijn. Het geldt voor alle kerkenwerk, dus ook voor de ICF: "Zo de Heere het huis niet bouwt, zo arbeiden wij tevergeefs". Laten we dat bij al onze inspanning nooit vergeten. Dit werk vraagt offers, niet alleen financieel, maar het gaat bovenal om het investeren in mensen. Dat betekent dat er vanuit de gemeente veel menskracht nodig is.

Tenslotte, elke zondag mogen we in de Mattheüskerk als gemeente bij elkaar komen om Gods Woord te horen. Mattheüs was een tollenaar, een zondaar en toch riep God hem om te getuigen van het reddende evangelie. Voor Farizeeën en Schriftgeleerden, de leiders

van de kerk van die tijd, was dit een van de redenen om Jezus af te wijzen. Zeiden ze niet denigrerend: "Hij eet met tollenaars en zondaren". Jezus' antwoord was: "Ik ben niet gekomen om rechtvaardigen te roepen, maar zondaars". God biedt de zondaar Zijn genade aan! Dat geldt vandaag nog en niet alleen voor heidenen of mensen uit andere culturen, maar ook voor ons, leden van de gemeente van Utrecht-West. En als het goed is, worden we christenen genoemd omdat we van Christus zijn. Laat het ons aller wens zijn, dat deze boodschap in de Mattheüskerk mag blijven klinken tot de jongste dag, tot zaligheid van ons allen en tot eer van God. Soli Deo Gloria!

STATISTISCHE GEGEVENS

Voor het onderstaande zijn alle gemeentebladen vanaf de verschijning in de herfst van 1982 doorgenomen, vooral voor wat betreft de gegevens van de "kerkelijke stand". In de periode van 25 jaar die bestreken wordt, is daar heel wat van af te lezen. Het is mogelijk dat er gegevens over het hoofd zijn gezien. Maar het gaat in dit verhaal niet om boekhoudkundige getallen, die voor 100% moeten kloppen. De verkregen gegevens zijn goed genoeg om daar ontwikkelingen mee te duiden en voorzichtige conclusies uit te trekken.

CHRISTELIJK GEREFORMEERDEN IN UTRECHT

De maatschappelijke en kerkelijke ontwikkelingen hadden de secularisatie tot gevolg. In het bijzonder werden de kerken in de grote steden daar het slachtoffer van. Voor de gereformeerde gezindte kwam daar nog iets bij. Nederland werd welvarender en de ruimere beurs deed vragen naar meer woongerief en ruimte voor het gezin. Daar moest je voor 'buiten' zijn, de stad uit. Dat betekende krimpende stadskerken. Dat ging ook Utrecht niet voorbij.

Bij de inleiding staat dat de ongedeelde Christelijke Gereformeerde Kerk in Utrecht in de jaren '40/'50 ca. 1200 leden telde. Als je kijkt naar de ontwikkeling van het aantal leden van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Utrecht, zie je dezelfde ontwikkeling als in vele andere grote steden, waar steeds meer kerken hun deuren

moeten sluiten. De gegevens komen uit de jaarboekjes van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland. We nemen een paar grote stappen in de tijd, beginnend bij 1950.

Jaar	Centrum	Noord	Samen
1950	898	248	1146
1960	916	329	1245
1970	984	339	1323
1980	902	472	1304
1990	582	388	970
1995	531	329	860
2000	417	271	688
2005	348	371	719
2007	319	352	671

In het jaar 2004 is onze gemeente in grootte de gemeente van Centrum gepasseerd. We moeten erbij aantekenen dat onze moederkerk enkele aderlatingen kende. In de eerste plaats de instituering van onze gemeente in 1948 en daarna die van Nieuwegein en Houten, hoewel de laatste uiteindelijk een Nederlands Gereformeerde Kerk geworden is. Ook het opheffen van de preekplaats in Zuid aan de Waalstraat heeft Centrum leden gekost, de meesten daarvan werden lid in Noord. Een groot gedeelte van de leden van onze gemeente woont buiten Utrecht, dat heeft wellicht een gunstig effect gehad op de neergang.

STREEKGEMEENTE

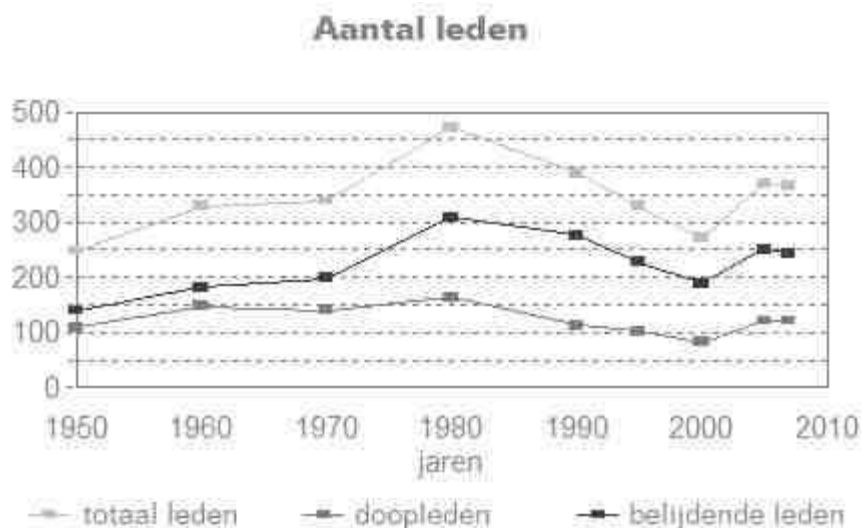
Omdat we in ons kerkverband de perforatie van kerkelijke grenzen geaccepteerd hebben, ontstaan er zogenaamde "streekgemeenten". Daar zijn wij er één van. Onze leden komen uit meer dan vijftien burgerlijke gemeenten, die in een cirkel om Utrecht liggen. In de meeste daarvan is géén Christelijke Gereformeerde Kerk. Er zijn meerdere redenen dat men zich niet aansluit bij de gemeente van het kerkverband in de eigen woonplaats. Het kan zijn dat men al

vele jaren lid in West is. Komt er dan een nieuwe gemeente, zoals in Nieuwegein, dan wil men toch in de eigen gemeente blijven. Debet aan de perforatie zijn ook de verschillende liggingen in ons kerkverband.

Er is een korte periode geweest dat er geen enkel gezin met kinderen in de stad Utrecht woonde. Op dit moment komen er steeds meer kinderen in de stad zelf (nu 42 eenheden en 12 kinderen) en zeker in groot Utrecht, dat is Utrecht inclusief De Meern, Leidsche Rijn en Vleuten (74 eenheden en 44 kinderen). Ook is een 'woonbeweging' richting de kerk waar te nemen. Sinds kort wonen er een echtpaar en twee zusters van de gemeente in De Rheyngaerde, de serviceflat die naast onze kerk staat

MUTATIES

Onze gemeente kent na een periode van consolidatie, dat was in de tijd van ds. Heerma, weer groei in de periode van ds. B. de Graaf, om vervolgens te krimpen, terwijl er in de beginjaren van 2000 opnieuw groei is. De laatste jaren zet zich weer een lichte trend van daling in. U kunt dat aflezen uit onderstaande grafiek. In stappen van 10 jaar ziet men de ontwikkeling van onze gemeente.

DE CIJFERS OP EEN RIJTJE

De jaren 2000 zijn eruit gelicht, gerubriceerd en op een rijtje gezet. Wellicht zegt dat wel wat van onze gemeente.

Stand per 31/12 1999 is 271 leden. Stand per 31/12 2007 is 349 leden.

groei van de gemeente				krimp van de gemeente				resultaat
jaar	geboren	nieuwe leden	totaal	overleden	vertrek naar kerk	ontrokken	totaal	
2000	2	12+15	29	4	3	2	9	20
2001	1	5+6	12	5	2	1	8	4
2002	5	3+25	33	6	8+6	0	20	13
2003	4	4+14	22	2	4	3+2	11	11
2004	10	8+17	35	5	3	2	10	25
2005	10	3+18	31	1	9+12	0	22	9
2006	7	5+13	25	5	12+21	1	39	-14
2007	10	2+12	24	5	8+14	0	27	-3
Totaal	49	42 + 120	211	33	37+ 65	11	146	65

Toelichting

In kolom 2 staan de geboorten, totaal 49. Kolom 5 geeft het aantal overledenen aan. Als men deze kolommen vergelijkt, ziet men dat er een geboorteoverschot van 16 personen is.

Leuk om te vermelden dat de in 2004 geboren en alle jongens zijn. Het jaar daarop was het fifty-fifty en in 2007, toen er weer 10 kinderen bijgeschreven konden worden, waren de meisjes in de meerderheid (7).

Kolom 3 geeft zowel de doop- als belijdende leden aan. Het eerste getal zijn de doopleden en het tweede de belijdende leden.

In kolom 4 en 8 zien we respectievelijk de groei en de krimp.

Per saldo is de groei in de jaren 2000 (8 jaren) $211 - 146 = 65$, niet spectaculair, maar voor de stad toch wel bijzonder. De groei in de beginjaren 2000 is de laatste jaren omgebogen in afname. Zou niemand weggegaan zijn, dan zou de gemeente in 8 jaren $211 - 33$ (de overledenen) met 178 leden zijn toegenomen en nu $271 + 178 = 449$ leden tellen en vanaf 2000 voor 40% vernieuwd zijn. De werkelijkheid is echter anders, omdat onze gemeente een beetje een doorgangshuis(kerk) lijkt. Vertrokken zijn $146 - 33$ (overledenen) = 113 leden, onder wie 57 leden die in die 8 jaar als nieuw binnengekomen zijn. Vanaf 2000 gerekend, betekent dat er van de nieuw binnengekomen leden nog maar $164 - 57 = 107$ over zijn. Dat is toch nog een percentage van 31%.

Als we nog even verder cijferen, blijkt dat bijna de helft van de gemeente 8 jaar of minder lid is van de gemeente. We hadden net becijferd dat er van de nieuwe leden nog 107 lid zijn. In diezelfde periode zijn er 49 kinderen geboren. Die mogen we erbij tellen, dan komen we op een totaal van 156 nieuwe leden op de 349. Dat is 45%. Uit één en ander blijkt dat onze gemeente een beetje op een "duiventil" lijkt. Men vliegt uit en in. Het zou de stabiliteit van de gemeente zeker ten goede komen als er in dit opzicht wat meer rust in de til zou komen. Het betekent ook dat het merendeel weinig van de geschiedenis en zelfs van de geschiedenis van 10 jaar terug weet. Het is ook begrijpelijk dat men daar weinig of geen binding mee heeft. Het boekje dat u nu aan het lezen bent, kan er wellicht aan bijdragen dat u die krijgt. Een gevleugelde uitspraak is: "Uit het verleden kent men het heden, uit het nu wat worden zal". Die continue beweging en mutatie van onze gemeente weerspiegelt zich ook in de kerkenraad. Leg je de gemeentegidsen van 1997 en 2008 naast elkaar en kijk je naar de broeders kerkenraad, dan blijkt dat van de ouderlingen die in 1997 in de kerkenraad zaten, er niet één meer ouderling is in 2008. Wel zijn er drie diakenen van 1997 doorgeschoven naar de ouderlingenbank. Zowel in 1997 als in 2008 telde de kerkenraad zeven ouderlingen en vier diakenen. Kortom, van de tien kerkenraadsleden in 1997 zitten er nu nog maar drie in de huidige kerkenraad. En dat in een periode van maar 11 jaar. Er heeft de laatste jaren wel een flinke verjonging van de kerkenraad

plaatsgevonden. Ds. Plantinga, die de bidstond van de synode 2004 in de Pniëlkerk leidde, merkte op dat Utrecht-West zo'n jonge kerkenraad heeft. De gemiddelde leeftijd van de broeders kerkenraad was in 2003 58 jaar en het jaar daarop, na de uitbreiding en verjonging, 48 jaar. Misschien is het bij al die wisselingen aardig om te weten waar al die mensen vandaan komen en waar ze heengegaan zijn. Hieronder een overzicht

Komen uit		Vetrekken naar
35	Protestante Kerk Nederland	29
57	Christelijk Gereformeerde kerk	52
2	Gereformeerde Kerk Vrijgemaakt	2
0	Nederlands Gereformeerde Kerk	2
32	Gereformeerde Gemeenten	1
6	Gereformeerde Gemeenten in Ned.	0
18	Hersteld Hervormde Kerk	0
3	Oud Gereformeerde Gemeenten	0
0	Baptisten	16
1	Molukse Kerk	0
1	Evangelie Gemeente	0
1	Pinksteremeente	0
1	Gereformeerde Kerk Zuid Afrika	1
0	Volle Evangelie Gemeente	1
	Onttrokken, onbekende bestemming	11
157	Totaal	115

De oude gemeentegidsjes geven ook een goed beeld voor wat betreft het grote verloop in onze gemeente:

GIDSJE 1981-1982

Van de toen vermelde leden (473) zijn er nu nog maar 86 lid, in percentage gerekend is dat 18%. Het oudste echtpaar in jaren is broeder en zuster Hoogmoed, op de voet gevolgd door broeder en zuster Stegeman.

GIDSJE 1993

Ruim 10 jaar later. De gemeente telde toen 370 leden. Ga je tellen, dan staan er 143 leden in die nu nog lid zijn. Het gaat hier om een periode van maar 15 jaar en meer dan de helft van de leden is vertrokken, om precies te zijn 61%. Met andere woorden, 227 leden zijn maar 15 jaar of korter lid van onze gemeente.

SAMENSTELLING GEMEENTE

Uit alles wat geschreven en getoond is, komt duidelijk naar voren dat onze gemeente een grote diversiteit kent, als gelet wordt op de kerk of gemeenschap waaruit men komt. Dat geldt ook voor hen die uit een Christelijke Gereformeerde Kerk komen. Ze komen uit: Ameide, Arnhem, Barendrecht, Bunschoten, Deventer, Dordrecht-Centrum, Driebergen, Elburg, Harderwijk, Naarden, Utrecht-Centrum en Zeist.

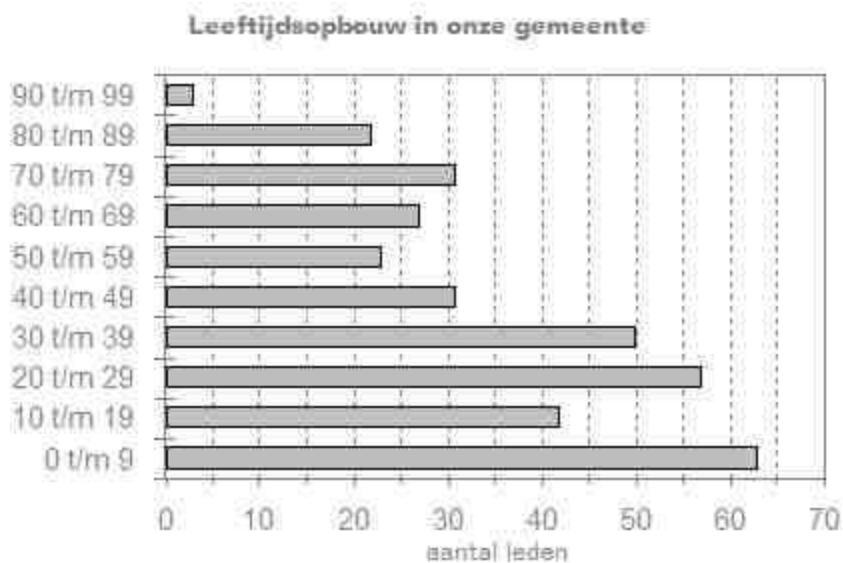
Waren we begin deze eeuw nog een vergrijzende gemeente, dat is duidelijk veranderd. In dit opzicht is er toekomst, want wie de jeugd heeft..... Nu maar hopen dat er niet teveel uitvliegen!

Het is al opgemerkt dat de welstand van de gemeenteleden behoorlijk is toegenomen. Door de mogelijkheden van studeren is ook de kennis binnen de gemeente toegenomen. De studenten die lid worden en na de afronding van hun studie in Utrecht blijven wonen, dragen daar een steentje aan bij.

Verschillende gemeenteleden hebben een taak in het kerkverband. We denken aan br. G.A. Bolink, die in enkele commissies van de Theologische Universiteit van Apeldoorn zit, zuster M.A. de Vries, die stafmedewerker is van het LCJ en zuster E. Spiering-de Hek die een plaats heeft in de redactie van "De Wekker". In diezelfde

Wekker ziet men bij artikelen ook wel eens de namen staan van Ellen van de Beek en Richard Groenenboom.

Hieronder een grafiek van de gemeenteopbouw

WIST U DAT?

Wist u dat in ons kleine Eben-Haëzerkerkje aan de Pr. Margrietstraat ooit een kandidaat preekte en dat tijdens die dienst een broeder van de gemeente flauw viel en de kandidaat daar erg van schrok en na de dienst aan iemand vroeg: "wie was die zuster die ongesteld werd" en als antwoord kreeg dat het een broeder was ...

Wist u dat ds. Roos de eerste zondag na zijn bevestiging plotsklaps van de kansel verdwenen was en na enige tijd terug kwam met zijn hand in verband,

omdat hij zich 's morgens verwond had met de kaasschaaf ...

Wist u dat in de Mattheüskerk ooit een ouderling tijdens de dienst tot de ontdekking kwam dat hij bruine schoenen aan had bij zijn zwarte pak en na de dienst op zijn sokken de kerk is uitgegaan met de bruine schoenen in zijn linkerhand ...

Wist u dat prof. Selderhuis eens tijdens een dienst zei dat de organist de enige was die naar de dominee luisterde, omdat er iets mis ging met het zingen van Ps. 15. De gemeente zong wat op het bord aangegeven was, de organist speelde wat de predikant gezegd had ...

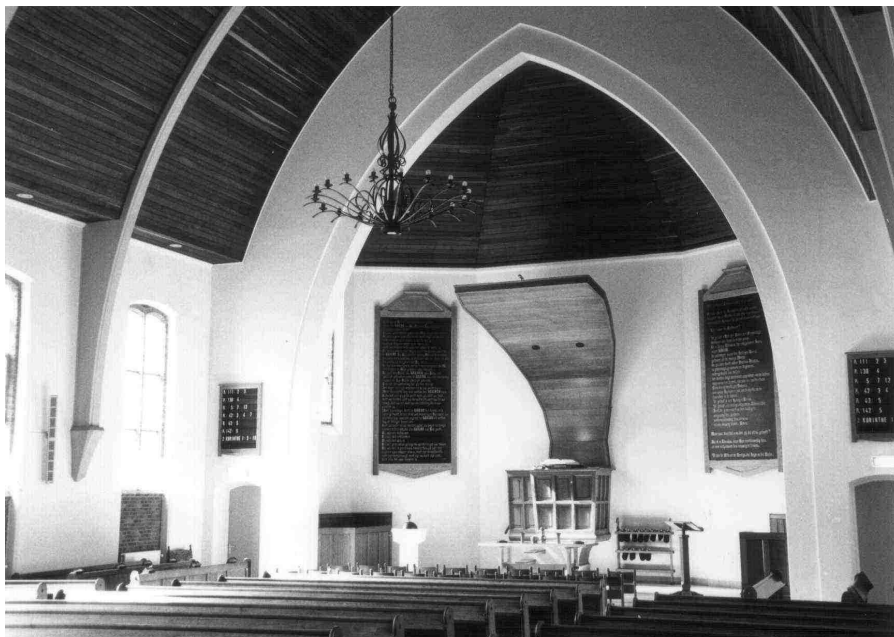
Wist u dat ooit een vlieg zich nestelde in het oor van één van de organisten terwijl hij de gemeente begeleidde en met één hand doorspeelde tot hij het beest te pakken had ...

Wist u dat in onze kerkelijke keuken tijdens de kerstmaaltijd de lekkerste soep bereid wordt : Sietske's groentesoep ...

DE ONTSTAANSGESCHIEDENIS VAN DE MATTHEÜSKERK ALS HERVORMDE KERK

De Mattheüskerk is begonnen als een gewone Ned. Hervormde Kerk, die in september 1993 is gesloten in verband met het 'Samen Op Weg-proces' en in 1995/1996 verkocht is aan de Chr. Geref. Kerk van Utrecht-Noord, die nu onder de naam Utrecht-West bekend is.

Voor de oorlog waren de bewoners van de wijk 'Oog in Al' aangewezen op de Vredeskerk van de wijkgemeente 'Leidsevaart'. Nu was het Merwedekanaal een natuurlijke barrière voor de wijkbewoners om naar de Vredeskerk te gaan. Met het oog daarop werd al spoedig de behoefte gevoeld om als wijk regelmatig bij elkaar te komen. Onder de naam 'Onderling Verband' kwam men in het gymnastieklokaal van de Johan de Witschool aan het Beethovenplein bij elkaar. In 1938 kwam men tot de stichting van een 'Ned. Herv. Wijkhuis'. Om het kerkenwerk in 'Oog in Al' te stimuleren werd een evangelisatiecommissie in het leven geroepen. Enkele jaren achtereen werd maandelijks een gemeenteavond belegd in de kapel van het rusthuis de Wartburg. Door de Tweede Wereldoorlog werden de activiteiten van de stichting 'Ned. Herv. Wijkhuis' stilgelegd. Na de oorlog bleef het verlangen naar een eigen wijkhuis groeien. In verband met de ter hand

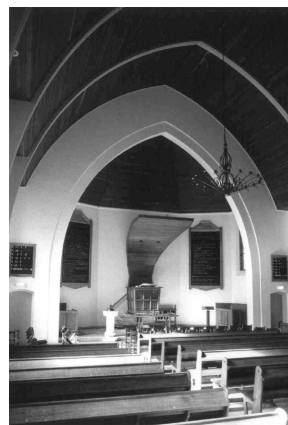

De binnenkant van de Mattheüskerk

genomen woningbouw zag men ook de noodzaak daarvan in. Enkele vermogende leden, een sigarenfabrikant en een bouwondernemer, kochten het stuk grond waarop nu de kerk staat. De oppervlakte is 3700 m² en kostte toen fl. 49.410. Op 1 oktober 1947 werd de commissie 'Bouwfonds Wijkcentrum Oog in Al' geïnstalleerd. Op 17 november 1947 waren er bij een bijeenkomst over de plannen van de commissie 61 personen aanwezig. De wijkpredikant van de Vredeskerk, ds. J.F. Beerens, las bij de opening Nehemia 2 vanaf vers 11 en beklemtoonde speciaal de woorden: "De God des hemels, Hij zal het ons doen gelukken en wij, zijn knechten, zullen ons gereedmaken en bouwen". De architect Hogevest uit Amersfoort maakte een ontwerp. Het zou een geheel witte kerk worden met kosterwoning, wijkzaal, kamer voor de wijkverpleegster, consistorie enz. Totale bouwkosten fl. 300.000. De centrale kerkvoogdij van Utrecht besliste op 27 februari 1948 dat over vijf jaar de bouw van de kerk zou plaatsvinden met de toezegging van een bijdrage van 50% van de kerkvoogdij. Dit betekende wel dat die andere 50%, fl. 150.000, door de wijk moest worden opgebracht. Dat was een enorme opgave. Dameskransen, bazaars, verlotingen enz. werden georganiseerd. Na wat trammelant over de tekeningen (de centrale kerkvoogdij had een grote vinger in de pap) lag het definitieve ontwerp op tafel. Op 15 september 1950 werd de wijk 'Oog in Al' kerkelijke afgesplitst van de wijk 'Leidsevaart (Vredeskerk)'. De predikant van die wijk, ds. A.F.N. Lekkerkerker, ging ook over naar de wijk 'Oog in Al'. De eerste kerkdienst in de wijk werd gehouden op 19 december 1948. Om 18.55 uur waren er 15 kerkgangers. "Wat zijn we begonnen" was de verzuchting van ds. Lekkerkerker. Vlak voor de aanvangstijd stroomde de zaal echter vol met 260 kerkgangers. Alle stoelen waren bezet, ook de stoelen van de school. De lessenaars dienden zelfs als zitplaats. De eerste kerkdienst was een enorme stimulans om zich in te zetten voor de kerkbouw. Op 13 februari 1952 zette ds. Lekkerkerker de

eerste spa in de besneeuwde grond en sprak de woorden: "er moet veel strijd gestreden zijn, veel leed geleden zijn, veel gebeds gebeden zijn, om een begin te kunnen maken met de bouw van de kerk". Op 5 april 1952 was de eerste steenlegging, een steen met een inscriptie, welke geschiedde door ds. Lekkerkerker. Op deze steen staat: "want een ander fundament wat er ligt namelijk Jezus Christus kan niemand leggen". Op 18 december van hetzelfde jaar werd de kerk door de centrale kerkvoogdij aan de kerkenraad overgedragen en op zondag 21 december vond in de Mattheüskerk (de naam van de kerk) de eerste openbare kerkdienst plaats waarin tevens het avondmaal werd gevierd. Het heeft nog wel even geduurd alvorens de kerk beschikte over een pijporgel. Op 13 december 1958 was het zover, dat de Dom-organist Stoffel van Viegen het orgel met een concert 'inspeelde'.

Begin jaren '90 werden er alleen nog morgendiensten in de Mattheüskerk gehouden. Het 'Samen op Weg-proces' noodzaakte in die tijd dat één van de twee kerken in de wijk 'Oog in Al', de Herv. Mattheüskerk of de Geref. Pniëlkerk, afgestoten moest worden. Volgens het 'om beurten'-systeem in Utrecht was in de wijk 'Oog in Al' de Pniëlkerk aan de beurt om afgestoten te worden. Echter om reden van het aantal zitplaatsen, 700 in de Pniëlkerk, is gekozen voor de verkoop van de Mattheüskerk. In september 1993 gingen de kerkdeuren voorgoed dicht.

Mattheüskerk

1948 – 8 MEI – 2008

Zestig jaar
vóór heden:
gebeden:
en zowaar,

Dit sloeg in;
groot en klein
vond het fijn;
men had zin!

Ja, Gods Woord
wordt in West
op zijn best
Ook gehoord.

Komt in Noord
na veel werk
er een kerk
met Gods Woord

Welgemoed
ging men voort
daar in Noord;
't was er goed.

Want Zijn Naam
is het waard
op deez' aard;
doe het saam.

Menig jaar
klonk Gods Woord
daar in Noord
voor een schaar.

Toen naar West;
mooie kerk;
eerst veel werk;
maar liep best.

Dat uw stem
met uw dank
in geklank
gaat naar Hem.

En Gods trouw
ging maar door
en dit voor
man en vrouw.

Doch geen smart,
God gaat mee
dat geeft vree
voor het hart.

Ga verder
ook nu weer,
lieve Heer',
Als Herder.

Hoe Gods Woord
allen stond
uit Zijn mond
werd gehoord.

De kerk groeit;
ook met jeugd
en geeft vreugd'
dat zij bloeit.

